

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
Regulator of the National Lottery

Tuarascáil Bhliantúil

2024

ÁR bhFÍS

**Crannchur Náisiúnta atá
sábháilte, inchothaithe
agus dea-reáchtáilte agus a
bharrfheabhsaíonn cistí le
haghaidh Dea-Chúiseanna.**

Clár Ábhar

1. Tuarascáil ar Oibríochtaí de bhun alt 22(3) den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013	2
1.1 Ráiteas an Rialálaí	3
1.1.1 Buaicphointí ón gCéad 10 mbliana	5
1.2 Fís, Misean agus Luachanna an Rialálaí	6
1.3 Struchtúr Eagraíochta	8
1.4 Feidhmeanna an Rialálaí	9
1.5 Formhaoirseacht ar an Oibritheoir	10
1.5.1 Feidhmíocht an Oibritheora	10
1.5.2 Díolacháin, Bealaí, agus Cistí le haghaidh Dea-Chúiseanna	11
1.5.3 Cosaint Imreoirí	13
1.5.4 Fógraíocht agus Cur Chun Cinn atá Freagrach	16
1.5.5 Gearáin a Fuarthas	18
1.5.6 Athbhreithnithe Téamaithe	19
1.5.7 Forfheidhmiú	21
1.6 Iarrataí Rialála faoin Acht agus faoin gCeadúnas	23
1.7 Ciste an Chrannchuir Náisiúnta	25
1.8 Forfheidhmiú Trádmharcanna	27
1.9 Gnóthaí Corparáideacha	28
1.9.1 Straitéis	28
1.9.2 Rialachas Corparáideach	29
1.9.3 Acmhainní agus Soláthar Foirne	30
1.9.4 Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais	31
1.9.5 Iniúcháireacht Inmheánach	31
1.9.6 Bainistíocht Riosca	32
1.9.7 Ceanglais Reachtacha	32
1.9.8 Inbhuanaitheacht agus Úsáid Fuinnimh	32
Aguisín A: Caighdeán Feidhmíochta PLI (Premier Lotteries Ireland)	34
Aguisín B: Tuarascálacha Tráthrialta a Fuarthas ó PLI	35
Aguisín C: Iarrataí ar Cheadú nó ar Thoiliú faoin gCeadúnas	36
2. Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta – Ráitis Airgeadais agus Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste de bhun alt 22(2) den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013	38
3. Ciste an Chrannchuir Náisiúnta – Ráitis Airgeadais agus Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste de bhun alt 44(4) den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013	66

Tuarascáil ar Oibríochtaí de bhun alt 22(3) den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013

1.1 | Ráiteas an Rialálaí

Carol Boate
Rialálaí an
Chrannchuir
Náisiúnta

De réir ailt 22 agus 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, tá áthas orm an Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais d'Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta agus do Chiste an Chrannchuir Náisiúnta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 a chur i láthair.

Sa bhliain 2024, aistríodh €238.3 milliún ó Chiste an Chrannchuir Náisiúnta chuig an Státchiste chun tacú le Dea-Chúiseanna. B'ionann é sin agus laghdú beag 1.1% ar an bhfigiúr don bhliain 2023 (€241.0 milliún).

Ba í an bhliain 2024 an deichiú bliain iomlán de rialáil an Chrannchuir Náisiúnta faoin Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, agus de Rialálaí neamhspleách de chuid an Chrannchuir Náisiúnta a bheith ann.

Bhí an chloch mhíle sin ina pointe cuí le haghaidh comhairliúchán fairsing ar ról Oifig an Rialálaí, ar a héachtaí go dtí seo agus ar na dúshláin a d'fhéadfadh a bheith ann amach romhainn. Deimhníodh san aiseolas a fuarthas ónár ngeallsealbhóirí go bhfuil an Oifig ag comhlíonadh na n-ionchas maidir lena ról ach go bhféadfadh sí a cuid oibre agus a tosaíochtaí a chur in iúl ar bhealach níos cuimsithí. Cuireadh an machnamh agus an t-aiseolas sin san áireamh ansin i Ráiteas Straitéise nua don tréimhse 2025-2027 (atá ar fáil ag www.rnl.ie).

Rinne an Oifig seo roinnt athbhreithnithe réamhghníomhacha ar oibríochtaí an Chrannchuir Náisiúnta le linn na bliana, a bhain go sonrach leis an margaíocht, leis an úsáid a bhí á baint as duaiseanna neamhéilithe éagtha, leis na rialacha lena gcuirtear cosc ar dhíolacháin le mionaoisigh, agus le hiontaofacht na saoráidí seiceála duaiseanna.

Déantar margaíocht dhigiteach an Chrannchuir Náisiúnta a rialáil go docht trí rialacha ginearálta agus trí rialacha a bhaineann go sonrach le margaíocht ar líne araon sa Chód Cleachtais um Fhógraíocht agus Cur Chun Cinn, rud atá mar chuid den Cheadúnas agus a nuashonraítear gach bliain. An chéad fheachtas fógraíochta a sheol an tOibritheoir ar TikTok, an úsáid a bhí á baint as brúfhógraí a eisiúint chuig úsáideoirí aipeanna móibíleacha, leathanach Gréasáin an Oibritheora ar "Scéalta na mBuaiteoirí", agus an úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as lúthchleasaithe Oilimpeacha na hÉireann le haghaidh gníomhaíocht cur chun cinn, ba nithe iad sin uile a ndearnadh athbhreithnithe mionsonraithe orthu ó thaobh comhlíonta de sa bhliain 2024. Ní raibh aon ghníomhaíocht forfheidhmiúcháin ag teastáil de bhun na n-athbhreithnithe sin, ach cuireadh roinnt srianta nó feabhsuithe breise leis.

Gach bliain, déantar seiceálacha ar mhéid na nduaiseanna neamhéilithe éagtha agus ar an dóigh a gcaitheann an tOibritheoir an méid sin chun an Crannchur Náisiúnta a chur chun cinn, de réir théarmaí an Cheadúnais. Sa tréimhse 2023/24, rinne an Oifig seo athbhreithniú cuimsitheach ar chaiteachas an Oibritheora ar ghníomhaíocht cur chun cinn sa bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2022. Ní raibh aon ghníomhaíocht forfheidhmiúcháin ag teastáil de bhun an athbhreithnithe.

Sa bhliain 2024, choimisiúnaigh an oifig seo an dara cleachtadh rúnsiopadóireachta dá cuid inar scrúdaíodh conas a bhí an earnáil miondíola ag comhlíonadh na rialacha lena rialaítear díol táirgí Crannchuir Náisiúnta le daoine faoi bhun 18 mbliana d'aois. Sa chleachtadh taighde sin, tástáladh cé acu ba leor nó nár leor na bearta a rinne an tOibritheoir chun cosc a chur ar leanaí táirgí Crannchuir Náisiúnta a cheannach.

Cé go ndearnadh dul chun cinn ón gcéad chleachtadh den chineál sin sa bhliain 2018 i leith agus cé go raibh formhór na miondioltóirí lánchomhlíontach (72%), is do-ghlactha go fóill atá an céatadán de mhiondioltóirí nach raibh ag cur na rialacha chun feidhme i gceart (28%). Chuir an Rialálaí ceanglas ar an Oibritheoir gníomhartha níos déine a dhéanamh chun méadú a dhéanamh ar an bhfeasacht ar an dlí agus ar chomhlíonadh an dlí i measc a chuid miondioltóirí. Tá an obair sin ina tosaíocht fós.

Mar fhreagairt do thorthaí an chleachtaidh rúnsiopaadóireachta agus chun tacú leis an obair atá leagtha amach thuas, d'fhoilsigh an Rialálaí comhairle do thuismitheoirí agus caomhnóirí maidir le conas labhairt lena leanaí faoi tháirgí Crannchuir Náisiúnta agus cén fáth nach bhfuil na táirgí sin oiriúnach ach do dhaoine os cionn 18 mbliana d'aois. Méadaíonn aon chineál cearrbhachais a dhéanann duine agus é nó í faoi aois an baol go mbeidh sé nó sí thíos le cearrbhachas fadhbach sa todhchaí. D'eisigh an Oifig seo preasráiteas agus ghlac mé páirt in agallaimh leis na meáin náisiúnta chun feasacht a mhúscailt tuilleadh i measc tuismitheoirí, miondioltóirí agus an phobail ar shaincheist an chearrbhachais faoi aois.

Cinneadh go ndearnadh sárú amháin ar an gCeadúnas sa bhliain 2024 agus choinnigh mé €23,000 siar ó íocaíochtaí a bhí dlíthe don Oibritheoir mar thoradh ar an gcinneadh sin. Foilsíodh na mionsonraí ina leith le linn na bliana. Mar thoradh ar eisiúint bogearraí tríú páirtí chuig córais an Oibritheora, bhí an tsaoráid 'Check My Numbers' ar shuíomh Gréasáin an Chrannchuir Náisiúnta á húsáid ag roinnt imreoirí ag am nár cheart í a bheith ar fáil lena linn toisc go raibh torthaí tarraingtí á bhfíorú fós. Mar thoradh ar an bhfadhb theicniúil sin, fuair roinnt imreoirí teachtaireacht inar cuireadh in iúl nár bhuaiteoir é ticéad nuair ab amhlaidh dáiríre ab uimhreacha buaiteacha sa chrannchur a bhí díreach tar éis tarlaíthe agus a bhí fós á fhíorú iad na huimhreacha a chuir siad isteach.

Mhair an fhadhb sin sé seachtaine agus tá seans ann gur rannchuidigh sí le suas le 394 dhuais dar luach iomlán €2,299 a bheith gan éileamh: duais €250 amháin agus na duaiseanna eile go léir idir €24 agus €2. Níor bhain an teagmhas ach amháin leis an suíomh Gréasáin, agus leagan aip an Chrannchuir Náisiúnta 'de Check My Numbers', scanóir ticéad na haipse agus na meaisíní bailíochtaithe ticéad laistigh de shiopaí ag obair mar is gnách. Tugadh na duaiseanna neamhéilithe a d'fhéadfadh a bheith i gceist ar ais d'imreoirí mar chuid de dhuaiseanna breise i gcluichí Crannchuir Náisiúnta. Cé nach raibh ach tionchar beag ag an bhfadhb sin ar bhuaiteoirí duaiseanna féideartha, bhí an fhéidearthacht ann go mbeadh tionchar suntasach aici ar bhuaiteoir duaise móire. Ba riosca do-ghlactha é sin. Mar sin de, choimisiúnaigh an Oifig seo measúnú neamhspleách ar shraith iomlán córas seiceála duaiseanna an Oibritheora, rud a bhí le déanamh ag saineolaithe TF ó Grant Thornton. Níor sainaithníodh aon ábhair imní tar éis an mheasúnaithe sin.

Shroich díolacháin ticéad Crannchuir Náisiúnta €855.7 milliún sa bhliain 2024. B'ionann é sin agus méadú 3.2% i gcomparáid leis an mbliain 2023 (€829.4 milliún), agus díolacháin ar líne freagrach as 18.1% de dhíolacháin (2023: 15.9%). Buadh cion beagáinín níos mó de dhuaiseanna sa bhliain 2024 ná mar a buadh sa bhliain roimhe, rud a d'fhág go raibh laghdú beag bideach comhfhreagrach ann ar an gcion a tuilleadh le haghaidh Dea-Chúiseanna.

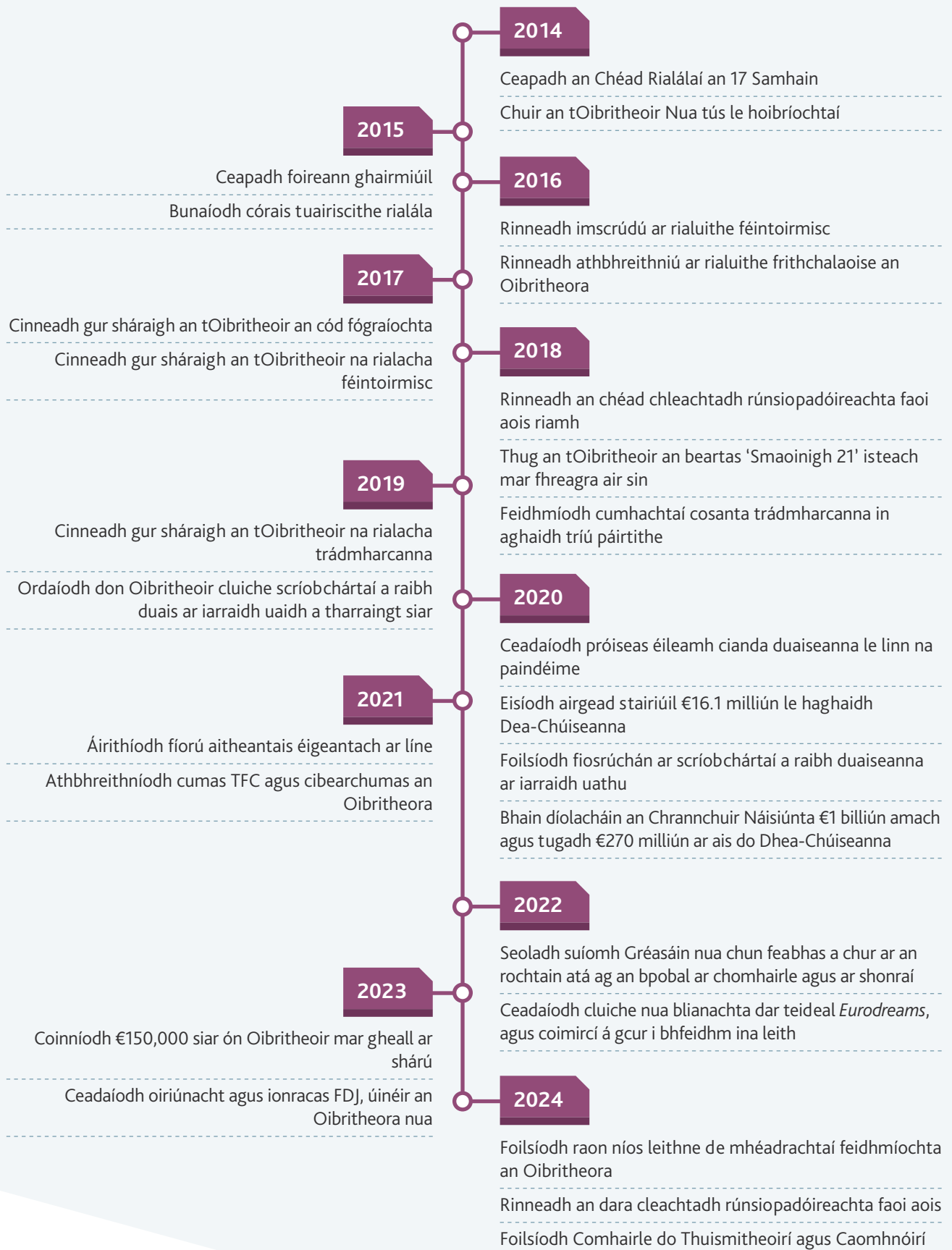
Sa bhliain 2024, bhog an tOibritheoir isteach i gceanncheathrú oifige nua, sheol sé ardán nua ar líne, chuir sé soláthraithe nua leis agus chuir sé próisis tuairiscithe nua chun feidhme chun go mbeadh sé i gcomhréir lena úinéir atá liostaithe go poiblí. Rinne an Oifig seo seiceálacha rialála ar ionracas agus oiriúnacht gach conraitheora crannchuir nua agus rinne sí faireachán gearr ar an aiseolas ó imreoirí maidir leis na haipseanna nua ar líne agus d'fhreagair sí don aiseolas sin.

San aiseolas ó gheallsealbhóirí a fuarthas le linn na bliana, cuireadh fáilte roimh an mbealach réamhghníomhach a ndéanaimid ár gcuid oibre agus roimh an mbealach láidir a dtugtar an tOibritheoir chun cuntais. Bhí áthas orm a fheiceáil gur aithin ár ngeallsealbhóirí freisin caighdeán na ndaoine atá ag obair san oifig seo chun tacú liom mo ról a chomhlíonadh. Feicim é sin gach lá.

Carol Boate
Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
Meitheamh 2025

1.1.1 | Buaicphointí ón gCéad 10 mBliana

1.2 | Fís, Misean agus Luachanna an Rialálaí

FÍS

an Rialálaí

Tá fís an Rialálaí ag teacht leis na cuspóirí reachtúla a leag an tOireachtas uirthi. Is é atá i gceist leis an bhfís sin:

“Crannchur Náisiúnta atá sábháilte, inchothaithe agus dea-reachtáilte agus a bharrfheabhsaíonn cistí le haghaidh Dea-Chúiseanna”

Is é an ról atá ag an Rialálaí maidir leis an bhfís sin a bhaint amach ná na feidhmeanna atá aici a chur i gcrích ar mhodh atá comhsheasmhach leis na cuspóirí reachtúla atá léirithe san fhís. Tá sé de fhreagracht ar Oibritheoir an Chrannchuir Náisiúnta an Crannchur Náisiúnta a oibriú de réir an Achta agus an Cheadúnais. Leis an tsamhail airgeadais sa Cheadúnas, dreasaítear an tOibritheoir cistí a uasmhéadú le haghaidh Dea-Chúiseanna.

MISEAN

an Rialálaí

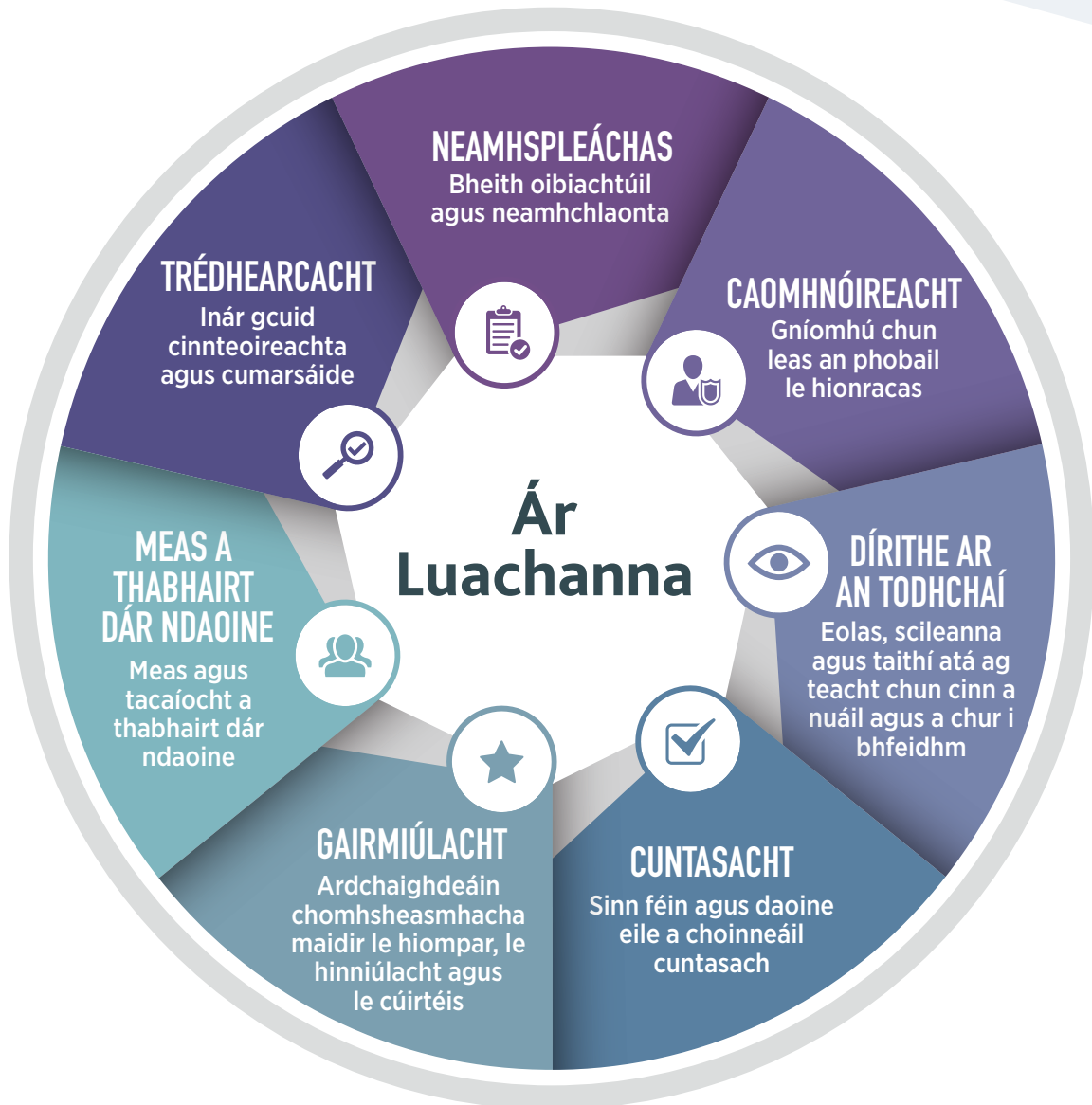

Formhaoirseacht neamhspleách a dhéanamh ar oibriú an Chrannchuir Náisiúnta.

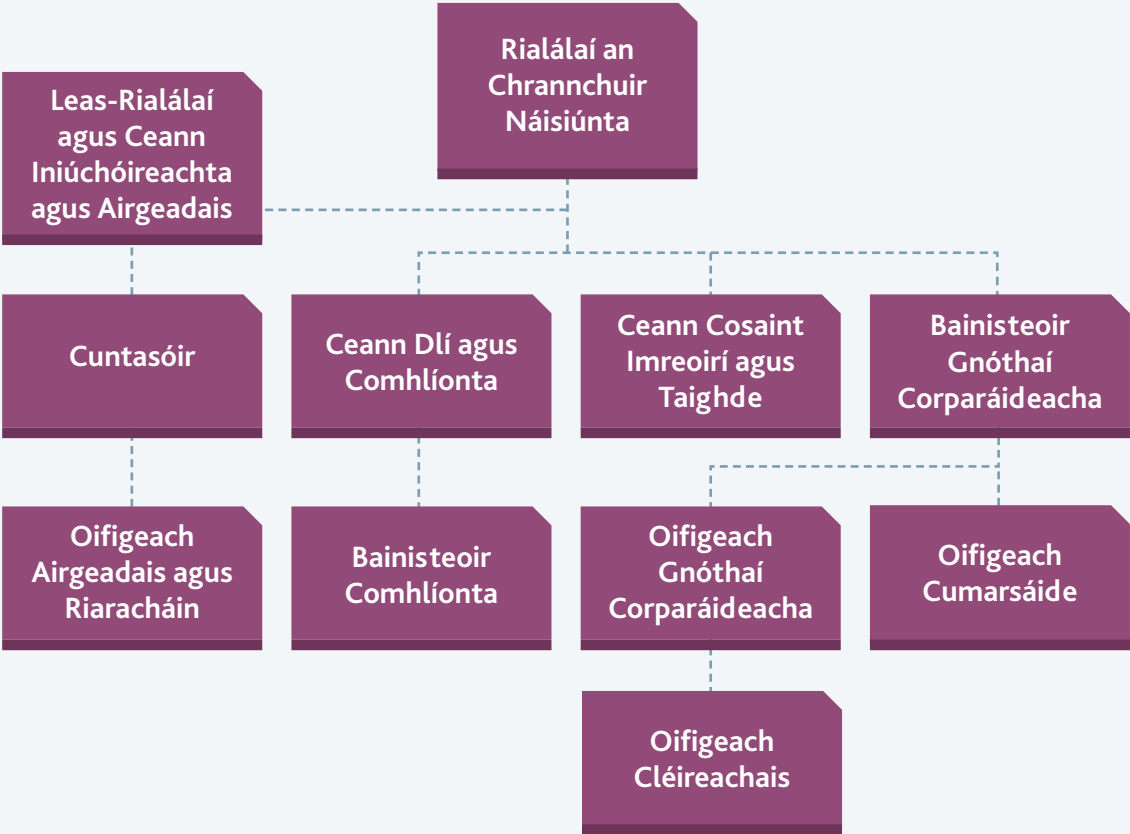
Faireachán a dhéanamh.

Forfheidhmiú.

Cosaint.

1.3 | Struchtúr Eagraíochta

1.4 | Feidhmeanna an Rialálaí

Leagtar Feidhmeanna an Rialálaí a thacaíonn leis an bhfís thuas amach san Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, agus áirítear na nithe seo a leanas leo:

1. A chur faoi deara go réachtálfar an Crannchur Náisiúnta.
2. Formhaoirseacht a dhéanamh ar oibriú an Chrannchuir Náisiúnta agus faireachán agus forfheidhmiú a dhéanamh ar chomhlíonadh an Achta agus an Cheadúnais ag an Oibritheoir.
3. Ábhair áirithe a bhaineann leis an gCrannchur Náisiúnta a bhreithniú lena gceadú (lena n-áirítear scéimeanna le haghaidh cluichí Crannchuir Náisiúnta).
4. Ciste an Chrannchuir Náisiúnta a bhainistiú agus a rialú.
5. Cearta forfheidhmiúcháin aon trádhmhairc de chuid an Chrannchuir Náisiúnta a fheidhmiú.

Tá ceangal ar an Rialálaí na feidhmeanna sin a dhéanamh ar cibé slí is mó is dóigh leis nó léi a chinnteoidh –

- a) go réachtálfar an Crannchur Náisiúnta leis an gcuibheas uile is cuí,
- b) go ndéanfar leasanna rannpháirtithe sa Chrannchur Náisiúnta a chosaint,
- c) go ndéanfar inchothaitheacht fhadtréimhseach an Chrannchuir Náisiúnta a chosaint,

agus, faoi réir na bpointí thuas a) go c), a chinntiú go mbeidh na hioncaim arna leithroinnt ar an bPríomh-Chiste lena n-íoc chun na gcríoch a cheadaítear leis an Acht (“Dea-Chúiseanna”) chomh mór agus is féidir faoi réir théarmaí an Cheadúnais.

Níl aon ról ag an Rialálaí in iarratais ar chistí le haghaidh Dea-Chúiseanna ná sna cistí sin a leithroinnt. Ba cheart iarratais ar chistí a dhéanamh chuig an Roinn Rialtais ábhartha.

1.5 | Formhaoirseacht ar an Oibritheoir

Déanann Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ('ORNL') faireachán ar an dóigh a gcomhlíonann Premier Lotteries Ireland DAC, an tOibritheoir, an tAcht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, agus téarmaí agus coinníollacha an Cheadúnais a deonaíodh dó chun an Crannchur Náisiúnta a oibriú, agus forfheidhmíonn sí an comhlíonadh sin.

Cuireann Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta an fheidhm sin i gcrích trí fformhaoirseacht thráthrialta réamhghníomhach a dhéanamh ar an Oibritheoir. Áirítear leis sin:

- ▶ Feidhmíocht an Oibritheora a athbhreithniú in aghaidh caighdeáin shainithe feidhmíochta.
- ▶ Formhaoirseacht ar phróisis agus rialuithe arna gcur i bhfeidhm ag an Oibritheoir.
- ▶ Faireachán a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí fógraíochta agus gníomhaíochtaí cur chun cinn an Oibritheora.
- ▶ Gníomhú de bhun gearáin a fhaightear ón bpobal.
- ▶ Athbhreithnithe téamaithe réamhghníomhacha.
- ▶ Imscrúduithe.

1.5.1 | Feidhmíocht an Oibritheora

Déantar faireachán agus measúnú ar fheidhmíocht an Oibritheora bunaithe ar na caighdeáin réamh-mheasta atá le baint amach gach bliain. Féach Aguisín A chun teacht ar shleachta ón tuarascáil bhliantúil ón Oibritheoir ar chaighdeáin feidhmíochta don bhliain 2024.

Sa bhliain 2024, chuir an Rialálaí rannán nua le suíomh Gréasáin Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta inar tugadh roinnt de na príomh-mhéadrachtaí feidhmíochta* a thuairiscigh an tOibritheoir don Rialálaí don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 agus do na blianta uile roimhe. Foilsíodh an chuid is mó den fhaisnéis sin roimhe seo i dtuarascálacha bliantúla, ach tá níos mó suntais agus comhthéacs ag gabháil léi anois agus tá sí curtha i láthair i ngrafaicí faisnéise soléite. Trí na príomh-mhéadrachtaí sonraí sin a chur chun tosaigh ar an suíomh Gréasáin ar bhealach inrochtana, is féidir le geallsealbhoirí a fheiceáil go tapa conas atá an tOibritheoir ag feidhmiú agus conas a thomhaiseann an Rialálaí feidhmíocht.

*Tá Príomh-Mhéadrachtaí Feidhmíochta ar fáil ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí (www.rnl.ie) sa rannán 'Sonraí agus Foilseacháin'.

1.5.2 | Díolacháin, Bealaí, agus Cistí le haghaidh Dea-Chúiseanna

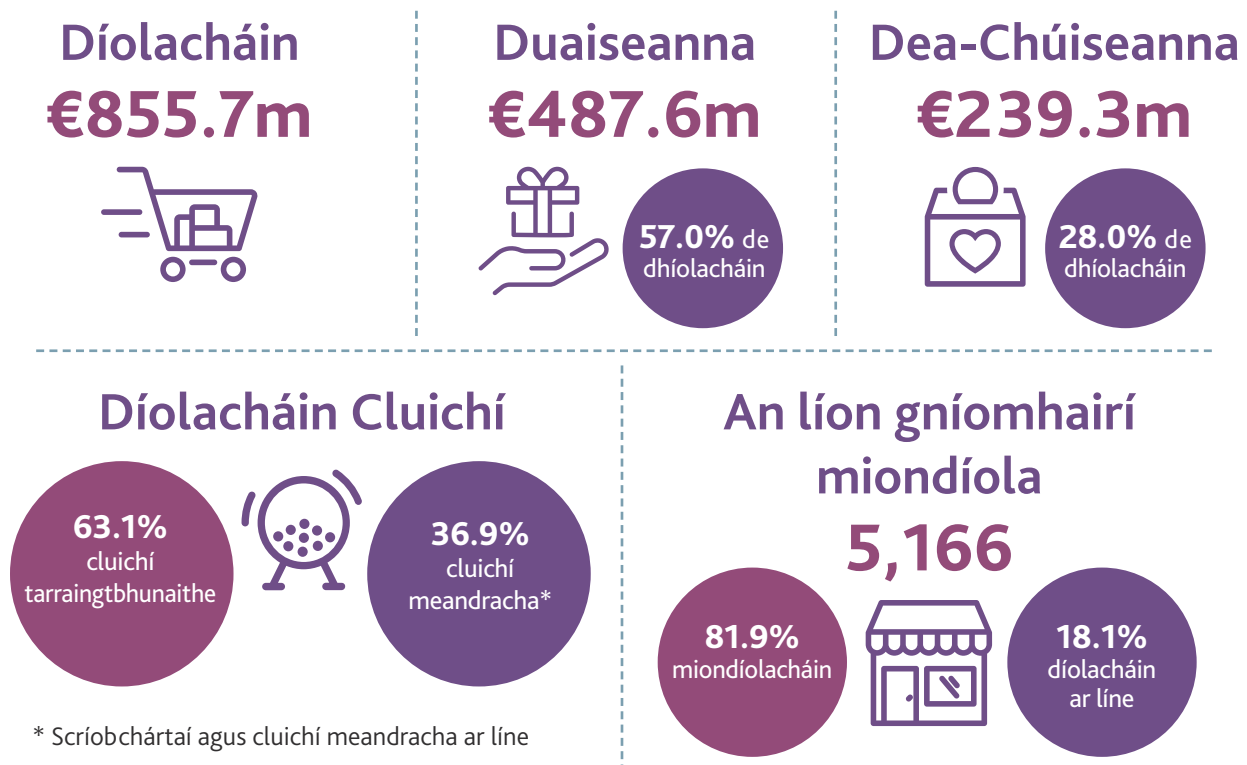
Mar a thuairiscigh an tOibritheoir, b'ionann díolacháin Crannchuir Náisiúnta don bhliain 2024 agus €855.7 milliún (2023: €829.4 milliún). B'fhiú €540.1 milliún (2023: €531.5 milliún) iad na díolacháin le haghaidh cluichí tarraingt bhunaithe agus b'fhiú €315.6 milliún (2023: €297.9 milliún) iad na díolacháin le haghaidh cluichí meandracha (cluichí scríobcháta agus cluichí idirghníomhacha bua mheandraigh).

Tháinig laghdú beag ar mhéid an líonra bealaí miondíola sa bhliain 2024. Thuairiscigh an tOibritheoir go raibh 5,166 ghníomhaire ghníomhacha miondíola ann amhail an 31 Nollaig 2024, cothrom le laghdú 0.6% ar an bhfigiúr don bhliain 2023 (5,195 ghníomhaire). Tháinig méadú ar dhíolacháin ar líne go €155.1 milliún (2023: €132.2 milliún), agus iad freagrach as 18.1% de na díolacháin iomlána sa bhliain 2024 (2023: 15.9%).

B'ionann an méid a gineadh le haghaidh Dea-Chúiseanna agus €239.3 milliún don bhliain 2024. Léirítear i gcuntais an Oibritheora gur tháinig méadú 5.0% (2023: €227.9 milliún) ar an méid a gineadh le haghaidh Dea-Chúiseanna. (Athraíonn an céatadán bliantúil den íocaíocht amach duaiseanna ó bhliain go bliain, agus é faoi réir athruithe sa mheascán táirgí a dhíoltar in aon bhliain ar leith, rud a chinneann ansin na méideanna a ghintear le haghaidh Dea-Chúiseanna ó na díolacháin iomlána.)

Príomh-Mhéadrachtaí an Oibritheora

Thuairiscigh an tOibritheoir na torthaí seo a leanas don Rialálaí don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024.

Is mar a leanas atá achoimre ar chuntais an Oibritheora don bhliain 2018 go dtí an bhliain 2024:

Bliain	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Díolacháin	€805.0m	€884.5m	€918.9m	€1,053.7m	€884.1m	€829.4m	€855.7m
% den Íocaíocht Amach Duaiseanna	56.35%	56.25%	57.56%	55.61%	54.84%	57.73%	56.99%
Méid a Gineadh le haghaidh Dea-Chúiseanna	€228.5m	€251.6m	€253.6m	€304.0m	€259.5m	€227.9m	€239.3m
Méid a Gineadh le haghaidh Dea-Chúiseanna mar % de Dhíolacháin	28.39%	28.45%	27.60%	28.85%	29.35%	27.48%	27.97%

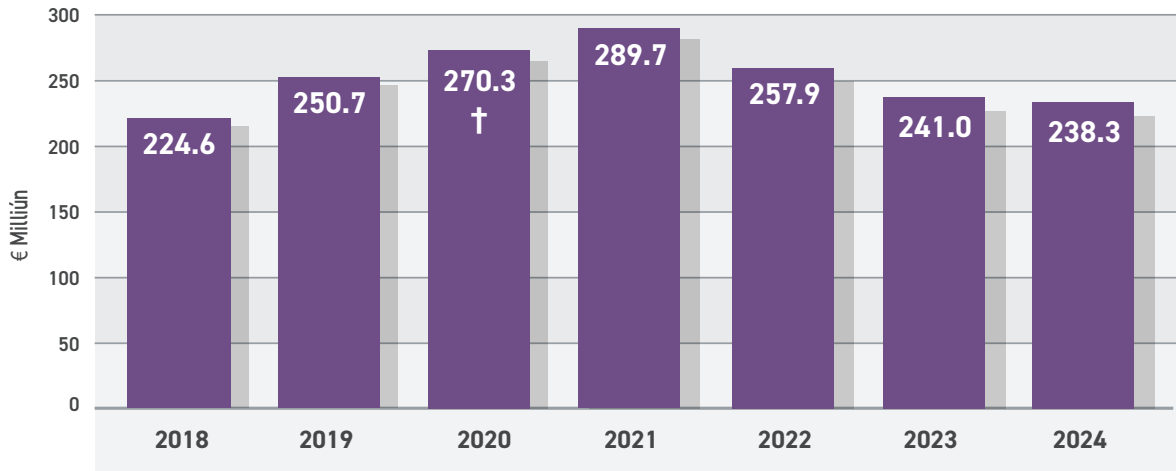
Is ar fáil ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí (www.rnl.ie) atá na méideanna a leithdháileadh ar dhuaisianna agus ar Dhea-Chúiseanna i ngach bliain den Cheadúnas.

Ba é €238.3 milliún (2024: €241.0 milliún) an méid iomlán a **d'aistrigh** Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ó Chiste an Chrannchuir Náisiúnta chuig an Státchiste lena dháileadh ar Dhea-Chúiseanna sa bhliain 2024. B'ionann é sin agus laghdú 1.1% i gcomparáid leis an mbliain 2023.

Baineann an méid a ghin an tOibritheoir le haghaidh Dea-Chúiseanna sa bhliain 2024 le díolacháin ticéad a taifeadadh sa bhliain féilire sin, i.e., ón 1 Eanáir go dtí an 31 Nollaig 2024. Baineann na Cistí le haghaidh Dea-Chúiseanna a aistríodh chuig an Státchiste le linn na bliana 2024 (ar bhonn fáltas airgid) le hairgead a tuilleadh ó dhíolacháin ticéad sa tréimhse 53 seachtaine ón 10 Nollaig 2023 go dtí an 14 Nollaig 2024.

Is mar atá leagtha amach san fhíor thíos atá na méideanna a aistríodh ó Chiste an Chrannchuir Náisiúnta chuig an Státchiste lena ndáileadh ar Dhea-Chúiseanna (de bhun alt 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, chun na gcríoch atá leagtha amach in alt 41) ón mbliain 2018 go dtí an bhliain 2024.

Méideanna a Aistríodh ó Chiste an Chrannchuir Náisiúnta chuig an Státchiste le haghaidh Dea-Chúiseanna ina milliún euro

† Áiríodh leis na haistrithe a rinneadh sa bhliain 2020 méid €16.1 milliún i leith duaiseanna neamhéilithe éagtha stairiúla.

Is ar fáil ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí (www.rnl.ie) atá na méideanna a aistríodh chuig an Státchiste le haghaidh Dea-Chúiseanna i ngach bliain den Cheadúnas.

1.5.3 | Cosaint Imreoirí

Ceann amháin de na cuspóirí reachtúla atá ag an Rialálaí is ea go ndéanfar leasanna na rannpháirtithe sa Chrannchur Náisiúnta a chosaint. Mar chuid den chuspóir sin, déantar faireachán ar an dóigh a gcosnaíonn an tOibritheoir na daoine seo a leanas:

- ▶ Daoine atá faoi aois (atá sainmhínithe chun críocha an Chrannchuir Náisiúnta mar dhaoine atá faoi bhun 18 mbliana d'aois).
- ▶ Imreoirí a bhfuil soghabhálacht acu i leith imirt iomarcach nó imirt fhadhbach.

Cé go mbaineann a lán daoine taitneamh as cluichí Crannchuir Náisiúnta agus go nglacann siad páirt shábháilte inti, is féidir le grúpaí áirithe nó le daoine aonair áirithe bheith leochaileach nó soghabhálach i leith imirt fhadhbach. Aithníonn Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta gurb ann do ghnéithe de chluichí agus den timpeallacht chearrbhachais (cibé acu ar líne nó trí asraonta miondíola) ar féidir leo patrúin atriallacha imeartha a chothú, rud a mhéadaíonn an riosca d'imreoirí, go háirithe grúpaí áirithe imreoirí.

Ceann amháin de na príomhspriocanna atá ag an Rialálaí is ea gur cheart d'imreoirí cluichí Crannchuir Náisiúnta idirghníomhuithe eolacha tomhaltóra a bheith acu leis an gCrannchur Náisiúnta, ar idirghníomhuithe iad lena n-íoslaghdaítear an riosca do rannpháirtithe. I measc na rialuithe atá i bhfeidhm chun an sprioc sin a bhaint amach tá rialuithe ar inneachar chumarsáidí margaíochta an Chrannchuir Náisiúnta, rialuithe ar thicéid a cheannach do chluichí Crannchuir Náisiúnta, agus measúnú cuimsitheach ar an leibhéal riosca a ghabhann le gach cluiche nua a mholtar.

Cabhraíonn an Rialálaí le himirt fhadhbach agus imirt faoi aois a chosc trí na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- ▶ Athbhreithniú a dhéanamh ar nósanna imeachta agus timpeallachtaí díolacháin an Oibritheora.
- ▶ Taighde agus sainaitheint a dhéanamh ar phróisis agus cleachtais a chruthaigh a bheith éifeachtach maidir le riosca a chosc nó a íoslaghdú.
- ▶ Measúnú a dhéanamh ar an leibhéal riosca a ghabhann le cluichí nua a mholann an tOibritheoir.

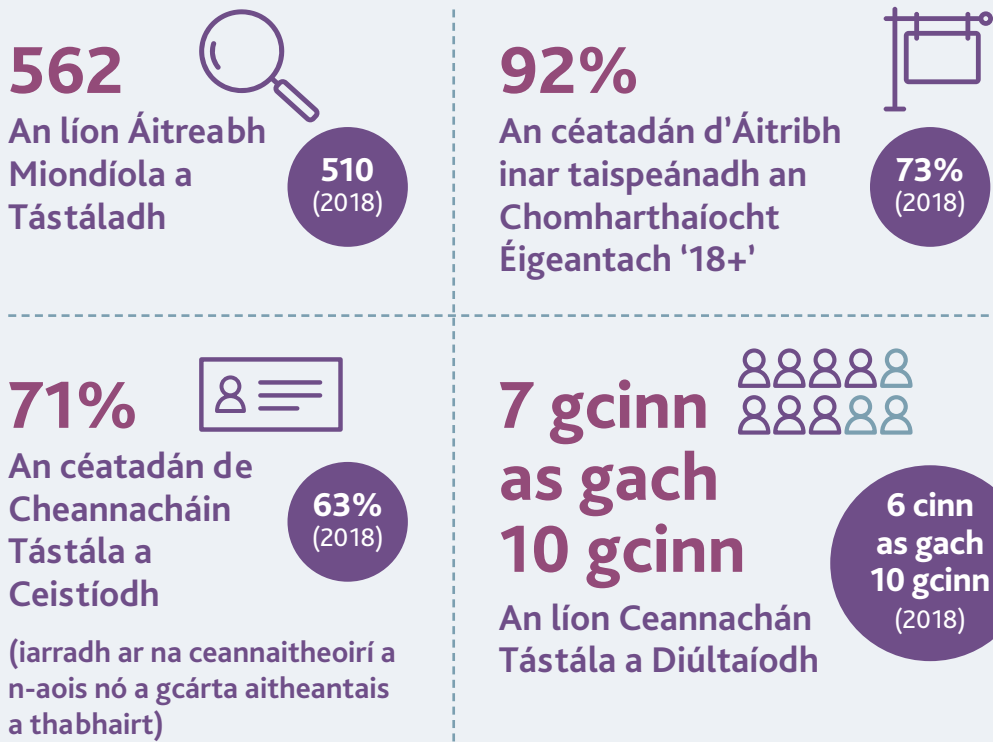
Cosc a Chur ar Imirt faoi Aois sa Mhiondíol

Sa bhliain 2024, choimisiúnaigh an Rialálaí an dara píosa móorthaighde neamhspleách dá chuid chun a scrúdú conas a bhí earnáil miondíola na hÉireann ag comhlíonadh na rialacha lena rialaítear díol táirgí Crannchuir Náisiúnta le daoine faoi bhun 18 mbliana d'aois, mar atá leagtha amach thíos:

- ▶ Gan ticéid Crannchuir Náisiúnta a dhíol le daoine faoi bhun 18 mbliana d'aois.
- ▶ An comhartha éigeantach 'Os cionn 18' a chur ar taispeáint in áit infheicthe.
- ▶ Cárta aitheantais a iarraidh ar aon duine nach léir go bhfuil sé nó sí 21 bhliain d'aois nó níos sine.

Foilsíodh an Tuarascáil ó Ipsos MRBI ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí (www.rnl.ie) agus tá na príomhphointí mar a leanas:

Ní Ceadmhach Ticéid Chrannchuir Náisiúnta a dhíol le hAon Duine faoi Bhun 18 mBliana d'Aois

Ba é cuspóir an chleachtaidh taighde sin a thástáil cé acu is leor nó nach leor na bearta a dhéanann an tOibritheoir chun cosc a chur ar leanaí táirgí Crannchuir Náisiúnta a cheannach. Leis na fionnachtana, tugtar don Rialálaí slat tomhais chomparáideach thábhachtach ón mbliain 2018 go dtí an bhliain 2024 chun measúnú a dhéanamh ar thionchar na gníomhartha a rinne an tOibritheoir go dtí seo chun feabhas a chur ar chomhlíonadh sa réimse tábhachtach sin i measc miondíoltóirí agus chun measúnú a dhéanamh ar aon ghníomhartha a dhéanfaidh sé sa todhchaí. Ba iad buachaillí agus cailíní a bhí 15 bliana d'aois, 16 bliana d'aois agus 17 mbliana d'aois agus a raibh cuma níos óige orthu na ceannaitheoirí tástála.

Cé go ndearnadh dul chun cinn agus go raibh formhór na miondíoltóirí lánchomhlíontach, is do-ghlactha go fóill atá an céatadán de mhiondíoltóirí nach raibh ag cur na rialacha chun feidhme i gceart. Chuir an Rialálaí ceanglas ar an Oibritheoir gníomhartha níos déine a dhéanamh chun méadú a bhrú chun cinn ar an bhfeasacht ar an dlí agus ar chomhlíonadh an dlí i measc a chuid miondíoltóirí. Tá an obair sin ar siúl. Leanann an Rialálaí d'fhaireachán a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí agus tionscnaimh an Oibritheora, agus ar thorthaí a feachtas rúnsiopadóireachta féin, chun a dhéanamh amach an bhfuil nó nach bhfuil an tOibritheoir ag déanamh a dhíchill comhlíonadh miondíola a bhaint amach le linn táirgí Crannchuir Náisiúnta a dhíol.

Comhairle do Thuismitheoirí

Mar fhreagairt do thorthaí an chleachtaidh ceannaigh tástála agus chun tacú leis an obair atá leagtha amach thuas, d'fhoilsigh an Rialálaí comhairle do thuismitheoirí agus caomhnóirí maidir le conas labhairt lena leanaí faoi tháirgí Crannchuir Náisiúnta agus cén fáth nach bhfuil na táirgí sin oiriúnach ach do dhaoine os cionn 18 mbliana d'aois. Tá an chomhairle sin ar fáil sa rannán 'Cosaint Imreoirí' ar shuíomh Gréasáin Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta faoi "Comhairle do Thuismitheoirí agus Caomhnóirí" agus moltar inti d'aoisigh gan páirt a thabhairt do leanaí i dtáirgí Crannchuir Náisiúnta a cheannach ná a dhíol leo agus gan táirgí Crannchuir Náisiúnta a bhronnadh ar mhionaoisigh le haghaidh breithlaethanta nó ócáidí eile.

Éifeachtacht na Rialuithe le haghaidh Imirt ar Líne

Leagtar amach i Sceideal 9 den Cheadúnas rialuithe áirithe le haghaidh imirt ar líne, lena n-áirítear na rialuithe seo a leanas:

- ▶ Cuntas amháin, agus gan ach cuntas amháin, a chlárú in aghaidh an duine.
- ▶ Teorainneacha ar chaiteachas in aghaidh an lae, in aghaidh na seachtaine agus in aghaidh na míosa.
- ▶ Saoráid féintoirmisc.
- ▶ Seiceálacha randamacha aoise.
- ▶ A shocrú go mbeadh íocaíocht duaiseanna móra ag brath ar chruthúnas aoise agus céannachta.
- ▶ Duaiseanna móra a íoc le seic.
- ▶ Teorainn ar an iarmhéid cuntais ar líne.

I dteannta na mbeart coisctheach freagrach cearrbhachais a bheartaítear le Clásal 10 den Cheadúnas, agus nuair a chuirtear i bhfeidhm go cuí iad, is amhlaidh leis na rialuithe sin a thacaítear le cearrbhachas fadhbach agus cearrbhachas faoi aois a chosc.

Ceanglaítear le Sceideal 9 go ndéanfaidh an Rialálaí trácht ar éifeachtacht na rialuithe i ndáil le himirt ar líne sa tuarascáil bhliantúil uaithi.

Mar thoradh ar fhíorú éigeantach céannachta gach sealbhóra cuntais ar líne de chuid an Chrannchuir Náisiúnta a chur i bhfeidhm sa bhliain 2023, tháinig feabhas ar stóinseacht na mbeart féintoirmisc agus maolaíodh tuilleadh an riosca a bhain le himirt faoi aois ar líne sa bhliain 2024.

Leis fíorú éigeantach céannachta tráth an chlárúcháin, cuirtear cosc ar mhionaoisigh clárú le haois bhréagach agus ticéid Chrannchuir Náisiúnta a cheannach ar líne. Toradh eile atá air, i dteannta fíorú éigeantach céannachta a dhéanamh ar gach cuntas a bhí ann cheana, is ea go gcabhraítear le cosc a chur ar imreoir cuntas eile a oscailt chun dul timpeall ar na teorainneacha caiteachais nó ar thréimhse féintoirmisc agus le hé nó hí a chur ó dhéanamh amhlaidh.

Faireachán a Dhéanamh ar Imirt ar Líne

Mar aon lena chinntiú go gcuirtear na rialuithe faoi Sceideal 9 i bhfeidhm i leith imreoirí, déanann an tOibritheoir faireachán ar tháscarí riosca ar léiriú ar imirt fhadhbach iad. Idirghníomhaíonn an tOibritheoir le himreoirí a léiríonn na táscarí riosca sin chun cur leis an bhfeasacht atá acu ar na tacaí atá ar fáil, lena n-áirítear na saoráidí atá i bhfeidhm chun teorainneacha caiteachais a shocrú, féintoirmeasc, agus na seirbhísí tacaíochta atá ar fáil ó thríú páirtithe. Is trí ríomhphost a dhéantar an t-idirghníomhú sin ar dtús. Is féidir gníomh níos géire a dhéanamh ina leith ansin, amhail glao teileafóin a chur ar an imreoir agus, i gcás gur gá, é nó í a thoirmeasc ón mbealach ar líne.

Faigheann Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta sonraí anaithnidithe ráithiúla ar cheannacháin cluichí ar líne. Cumasaítear leis na sonraí sin d'Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta na nithe seo a leanas a dhéanamh ar bhonn anaithnidithe:

- ▶ Faireachán a dhéanamh ar chaiteachas imreoirí agus ar mhinicíocht an chearrbhachais de réir cineál cluiche.
- ▶ Faireachán a dhéanamh ar an úsáid a bhaintear as an tsaoráid féintoirmisc.
- ▶ Faireachán a dhéanamh ar iompraíocht caiteachais imreoirí le himeacht ama.

Soláthraíonn an tOibritheoir tuarascálacha ráithiúla ar chosaint imreoirí freisin. Sna tuarascálacha sin, soláthraítear sonraí agus leagtar amach an anailís ón Oibritheoir ar chaiteachas imreoirí, lena n-áirítear cásanna inar bhain imreoirí na teorainneacha caiteachais ar líne arna bhforchur leis an gCeadúnas amach arís agus arís eile, is iad sin: €75 in aghaidh an lae; €300 in aghaidh na seachtaine; agus €900 in aghaidh na míosa.

Déanann an Rialálaí athbhreithniú leanúnach ar chur i bhfeidhm na rialuithe ar imirt ar líne. Déanann sí amhlaidh chun measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh an Cheadúnais agus an Achta agus ar éifeachtacht. Tugann an Rialálaí aird ar na rialuithe le haghaidh imirt ar líne agus í ag breithniú iarratais ar cheadú le haghaidh scéimeanna do chluichí crannchuir a imrítear ar líne.

1.5.4 | Fógraíocht agus Cur Chun Cinn atá Freagrach

Foráiltear le Clásal 9 den Cheadúnas do Chód Cleachtais um Fhógraíocht agus Cur Chun Cinn ("an Cód"), rud ina dtugtar treoirilínte soiléire don Oibritheoir chun cleachtais fhreagracha chumarsáide margaíochta agus fógraíochta a chinntiú atá ag teacht leis na dlíthe um fhógraíocht sa Stát. Ní mór don Oibritheoir an Cód a athbhreithniú gach bliain agus ní mór don Rialálaí aon athruithe a cheadú lena n-úsáid. Rinneadh amhlaidh sa bhliain 2024.

Déanann Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta faireachán tráthrialta ar bhealaí cumarsáide margaíochta an Oibritheora chun a chinntiú go gcloíonn sé le cleachtais fhreagracha fógraíochta agus chearrbhachais de réir an Chóid agus de réir clásail eile den Cheadúnas. Ní mór an fhaisnéis a sholáthraítear a bheith trédhearcach agus inrochtana agus ní ceadmhach í a bheith míthreorach. Níor cheart imreoirí a chur go hintinneach nó go neamhintinneach faoi réir cumarsáidí ar dóigh dóibh a bheith ina gcúis le himirt faoi aois nó imirt neamhfhreagrach.

Níor tháinig an Rialálaí ar aon sárú ag an Oibritheoir i ndáil leis na feachtais fógraíochta agus cur chun cinn a sheol sé sa bhliain 2024. Mar sin féin, rinne an Rialálaí idirghabháil, mar atá leagtha amach thíos, chun a chinntiú go bhfuil srianta cuí i bhfeidhm maidir le deiseanna nua fógraíochta agus cur chun cinn a úsáid, go háirithe iad sin a ghabhann leis an teicneolaíocht atá ag teacht chun cinn.

Brúfhógraí

Tá rannpháirtithe sa Chrannchur Náisiúnta in ann a roghnú brúfhógraí a fháil nó gan iad a fháil ó aip an Chrannchuir Náisiúnta ón mbliain 2021 i leith. Féadfaidh rannpháirtithe a roghnaigh roimhe seo brúfhógraí a fháil diúltú do bhrúfhógraí a fháil tráth ar bith. Eisíonn an tOibritheoir dhá chineál brúfhógraí: (a) fógraí ginearálta chuig úsáideoirí a haipe a roghnaigh brúfhógraí a fháil; agus (b) fógraí sonracha chuig úsáideoirí na haipe a bhfuil cuntais ar líne leis an gCrannchur Náisiúnta acu.

Leagtar amach i Sceideal 9 den Cheadúnas na hoibleagáidí atá ar an Oibritheoir i gcás go roghnóidh imreoir féintoirmeasc óna chuntas ar líne nó óna cuntas ar líne, lena n-áirítear nach “bhfaighidh an t-imreoir aon teachtaireachtaí margaíochta ar feadh thréimhse a thoirmisc nó a toirmisc”. Chinn an Rialálaí roimhe seo go gcumhdaítear brúfhógraí leis an oibleagáid sin nach seolfar “aon teachtaireachtaí margaíochta”. Dá bhrí sin, ní sheolann an tOibritheoir aon bhrúfhógraí chuig imreoirí a bhfuil cuntais ar líne acu agus a d’fhéintoirmisc iad féin – bíodh sé ó bhrúfhógraí ginearálta nó ó bhrúfhógraí sonracha – fiú i gcás go roghnóidh an t-imreoir féintoirmiscithe brúfhógraí a fháil.

Sa bhliain 2023, chuir an tOibritheoir an Rialálaí ar an eolas go raibh fadhb theicniúil ann i gcás gurbh amhlaidh, dá mba rud é gur scrios imreoir féintoirmiscithe aip an Chrannchuir Náisiúnta agus gur athshuiteáil sé nó sí í ina dhiaidh sin agus gur roghnaigh sé nó sí brúfhógraí ginearálta a fháil, a bhí sé nó sí in ann, in imthosca áirithe, brúfhógraí ginearálta a fháil (ach nach raibh sé nó sí in ann na fógraí sonracha a eisítear chuig sealbhóirí cuntais a fháil). Níor breathnaíodh aon teagmhais iarbhir ina bhfuair imreoir féintoirmiscithe brúfhógra le linn tréimhse féintoirmisc.

Cuireadh na brúfhógraí uile ar fionraí agus an tOibritheoir ag cur roinnt rialuithe nua i bhfeidhm chun iarracht a dhéanamh an fhadhb a réiteach. Ní raibh an tOibritheoir in ann an fhadhb a réiteach go hiomlán agus, sa bhliain 2024, d’aontaigh sé leis an Rialálaí a chinntiú nach mbeadh aon teachtaireachtaí margaíochta i mbrúfhógraí ginearálta, ar eagla go bhfaigheadh imreoir féintoirmiscithe iad choíche.

Ní fhéadfar brúfhógraí ginearálta a thabhairt anois ach amháin le haghaidh faisnéis a thabhairt, e.g., na torthaí a thabhairt tar éis crannchuir. De réir an mhínithe, ní fhéadfaidh sealbhóirí cuntais a d’fhéintoirmisc iad féin brúfhógraí a sheoltar go sonrach chuig sealbhóirí cuntais a fháil.

Cluichí Oilimpeacha Pháras

Ceanglaítear an méid seo a leanas le Caighdeán 31 den Chód: *“ní bheidh i ngníomhaíochtaí Fógraíochta agus Cur Chun Cinn... aon fhormhuiníthe ag daoine inaitheanta a mheasfaí a bheith ina laochra nó ina mbanlaochra do leanaí”*. Ós rud é gur sheol Éire an líon ab airde lúthchleasaithe dá cuid riamh chuig na Cluichí Oilimpeacha agus Parailimpeacha i bPáras i samhradh na bliana 2024, agus i bhfianaise an chaidrimh fhadtéarmaigh idir an Crannchur Náisiúnta agus an cistiú gníomhaíochtaí spóirt in Éirinn, scríobh an Rialálaí chuig an Oibritheoir roimh ré chun a fhiafraí de faoi na pleananna a bhí aige, dá mba ann dóibh, aon lúthchleasaithe Oilimpeacha a léiriú ina ghníomhaíochtaí fógraíochta agus cur chun cinn le linn na bliana.

Dheimhnigh an tOibritheoir nach raibh aon phleananna aige aon lúthchleasaithe a bhí ar tí páirt a ghlacadh sna Cluichí Oilimpeacha nó Parailimpeacha nó a ghlac páirt sna Cluichí sin le déanaí a fhostú chun an Crannchur Náisiúnta a fhógairt nó a chur chun cinn le linn Chluichí Pháras 2024, ach go bhféadfadh sé déanamh amhlaidh tar éis na gCluichí, faoi réir chomhlíonadh an Chóid.

Tar éis breithniú a dhéanamh ar cé acu a bheadh nó nach mbeadh lúthchleasaí Oilimpeach inaitheanta ag leanaí agus ina laoch dóibh agus ar cathain a bheadh sé sin amhlaidh, chuir an Rialálaí an tOibritheoir ar an eolas tamall maith roimh Chluichí Pháras 2024 faoin gcur chuige a ghlacfaidh an Oifig seo ina leith sin agus go n-éileofaí ar an Oibritheoir a ghníomhaíochtaí fógraíochta agus cur chun cinn a phleanáil dá réir.

Tik Tok

Tá fógraíocht agus cur chun cinn ar líne agus sna meáin shóisialta ina ngné d'fhógraíocht agus cur chun cinn an Chrannchuir Náisiúnta go dtí seo, lena n-áirítear sa tréimhse roimh an gCeadúnas reatha. Tá méadú tagtha ar chion na fógraíochta agus an cur chun cinn ar líne i gcoibhneas le fógraíocht sna meáin thraidisiúnta chraolta agus chlóite le blianta beaga anuas de réir mar a bhíonn sciar na meán traidisiúnta craolta agus clóite den lucht féachana ag laghdú. Ag an am céanna, chinntigh an Rialálaí go gcuimsítear sa Chód srianta sonracha maidir le húsáid a bhaint as fógraíocht ar líne agus sna meáin shóisialta, ar srianta iad atá ag teacht le cineál na n-ardán sin. Mar shampla, ceanglaítear an méid seo a leanas le Caighdeán 33 den Chód: *“Tá Fógraíocht agus Cur Chun Cinn sna Meáin Shóisialta le dearadh sa tslí nach sroichfidh siad ach na daoine sin atá 21 bhliain d'aois nó níos sine toisc nach bhfuil sna srianta aoise ar na hardáin sin ach geataí ticbhosca amháin”*.

Sa bhliain 2024, réachtáil an tOibritheoir feachtas fógraíochta ar TikTok, ardán meán sóisialta, den chéad uair riamh. In ionad é a bheith ina fheachtas fógraíochta cluichebhunaithe, ba é a bhí ann ná feachtas feasachta Dea-Chúiseanna maidir leis an gcuid de shuíomh Gréasáin an Chrannchuir Náisiúnta ar a dtugtar faisnéis faoi Dhea-Chúiseanna, in ionad an leathanaigh baile. Ní raibh cuntas Crannchuir Náisiúnta ar TikTok ná feidhmiúlacht tugtha tuairimí ag gabháil leis an bhfeachtas fógraíochta ionas nach mbeadh aon ghné tráchtairachta idirghníomhaí ag baint leis. Dearadh an feachtas freisin sa tslí nach sroichfeadh sí ach na húsáideoirí sin atá 25 bliana d'aois nó níos sine agus cuimsíodh ann an ghnáthchomharthaíocht maidir le daoine a bheith 18 mbliana d'aois nó níos sine.

Rinne oifigigh an Rialálaí athbhreithniú ar an bhfeachtas sin agus, mar thoradh air, rinne an tOibritheoir an feachtas a mhoilliú agus a leasú ionas go mbeifí in ann nasc chuig suíomh Gréasáin leithleach nach dtaispeántar air ach Dea-Chúiseanna éagsúla a fuair cistiú Crannchuir Náisiúnta roimhe seo a chur in ionad an naisc leabaithe chuig suíomh Gréasáin an Chrannchuir Náisiúnta, atá mar chuid de chainéal díolacháin ar líne an Chrannchuir Náisiúnta agus ina bhfuil naisc fheiceálacha chuig na cluichí.

1.5.5 | Gearáin a Fuarthas

Féadfaidh daoine den phobal, is cuma cé acu is rannpháirtithe in aon chluiche Crannchuir Náisiúnta iad nó nach ea, gearáin i ndáil leis an gCrannchur Náisiúnta a chomhdú leis an Oibritheoir agus/nó leis an Rialálaí.

Nuair a fhaigheann Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta gearán ó dhuine den phobal, ní mór an gearán a bhreithniú ó thaobh na rialála de chun a shuí cé acu a rinne nó nach ndearna an tOibritheoir aon sárú ar an Acht nó ar an gCeadúnas. Ní fhéadfaidh an Rialálaí tionchar a imirt ar bhreith a thagann faoi shainchúram an Oibritheora ná an bhreith sin a athrú *ach amháin chun a chinntiú go gcomhlíonann an tOibritheoir an tAcht agus an Ceadúnas*. Fuair an Rialálaí 35 ghearán sa bhliain 2024.

Achoimre ar na gearáin a fuair an Rialálaí sa bhliain 2024 agus ar an nGníomh a Rinneadh

Ábhar na nGearán	Líon
Eispéireas ar Líne	13
Faisnéis a Soláthraíodh	7
Dearadh/Eispéireas Cluiche	8
Scríobcháirteá Éagtha	2
Cáilíocht Ábhar	0
Gearáin faoi Mhiondíoltóir	3
Trealamh Neamhfheidhmiúil i Miondíoltóir	0
Gearáin nach mbaineann leis an gCrannchur	2
Iomlán	35
An Gníomh a Rinne an Rialálaí	Líon
D'fhreagair Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta go díreach	5
D'fhreagair an tOibritheoir tar éis teagmháil ó Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta	27
Gearáin a bhí fós ar siúl an 31 Nollaig 2024	3

1.5.6 | Athbhreithnithe Téamaithe

Trádmharcanna

Cuimsítear sa Cheadúnas forálacha mionsonraithe maidir le hoibleagáidí comhlíonta trádmharcanna, cóipchirt agus maoine intleachtúla eile atá ar an Oibritheoir chun clú agus luach fadtéarmach bhranda agus mhaoin intleachtúil an Chrannchuir Náisiúnta a chosaint. Le Clásal 7.3, mar shampla, ceanglaítear ar an Oibritheoir lógó an Chrannchuir Náisiúnta a thaispeáint ar thicéid, ar dhoiciméid agus ar threalamh a bhaineann leis an gCrannchur Náisiúnta.

Déanann an Rialálaí faireachán leanúnach ar an úsáid a bhaintear as trádmharcanna agus cuireann sí athbhreithniú struchtúrtha i gcrích gach bliain ar chomhlíonadh an Oibritheora. Níor tháinig aon cheanglas chun cinn ón athbhreithniú sin ar chomhlíonadh sa bhliain 2024 chun cearta thrádmharc an Chrannchuir Náisiúnta a fhorfheidhmiú.

Duaiseanna Neamhéilithe Éagtha

Tá 90 lá ag buaiteoirí Crannchuir Náisiúnta chun duais a éileamh ón dáta a reáchtáladh tarraingt nó a tháinig cluiche scríobcháirte chun deiridh. Tar éis an 90 lá do dhul thart, téann aon duaiseanna neamhéilithe ón gcrannchur/ón gcluiche in éag agus imfhálaítear iad faoin gCeadúnas chun an Crannchur Náisiúnta agus a chluichí a chur chun cinn agus tá oibleagáid ar an Oibritheoir an t-airgead sin a chaitheamh laistigh de 365 lá ó iad a bheith curtha ar fáil. Leis sin, cuirtear oibleagáid ar an Oibritheoir an Crannchur Náisiúnta agus a chluichí a chur chun cinn i gcónaí ar feadh a Cheadúnais 20 bliain agus, go pointe áirithe, léirítear leas fadtéarmach an Stáit sa dea-thoil atá dílsithe cheana féin i mbranda agus trádmharcanna an Chrannchuir Náisiúnta agus luach fadtéarmach na sócmhainne seo do mhuintir na hÉireann a chosaint.

Déanann oifigigh in Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta athbhreithniú ar mhéid na nduaiseanna neamhéilithe éagtha, ar cathain a tharraingítear anuas iad, agus ar phleananna an Oibritheora maidir le hiad a chaitheamh ar chur chun cinn an Chrannchuir Náisiúnta (cluichí). Déantar seiceálacha ar na méideanna agus ar na huainiúcháin agus ar cé acu atá nó nach bhfuil an t-airgead ar fad á chaitheamh dáiríre ar chur chun cinn an Chrannchuir Náisiúnta. Athraíonn díriú agus fairsinge na seiceálacha sin ó bhliain go bliain. Ina theannta sin, soláthraíonn na hiniúcháirí reachtúla neamhspleácha a bhfostaíonn an tOibritheoir iad gach bliain tuarascáil dearbhaithe réasúnaigh do Stiúrthóirí an Oibritheora á rá go gcomhlíonann na Duaiseanna Neamhéilithe Éagtha agus na costais Margaíochta Incrimintí de réir chuntas na nDuaiseanna Neamhéilithe Éagtha don bhliain an Ceadúnas i ngach slí ábhartha, agus tugtar cóip den tuarascáil sin don Rialálaí.

Sa bhliain 2024, rinne Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta athbhreithniú cuimsitheach, a tosaíodh sa bhliain 2023, ar dhuaiseanna neamhéilithe éagtha agus ar an dóigh ar caitheadh iad sa bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2022. Ní raibh aon ghníomhaíocht forfheidhmiúcháin ag teastáil de bhun an athbhreithnithe sin.

Leathanach Gréasáin Scéalta na mBuaiteoirí

Measann an Rialálaí go bhfuil sé ríthábhachtach, chun go n-oibríonn an Crannchur Náisiúnta ar bhealach comhlíontach, go mbeadh an fhaisnéis atá ar shuíomh Gréasáin an Chrannchuir Náisiúnta ceart go fórasach agus nach gcuirfí aon duine ar míthreoir léi, lena n-áirítear trí fhaillí. Dá bhrí sin, tugann oifigigh de chuid Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta cuairt ar an suíomh Gréasáin go tráthrialta agus déanann siad athbhreithniú ar an bhfaisnéis atá curtha i láthair air.

Tá rannán ar shuíomh Gréasáin an Chrannchuir Náisiúnta (lottery.ie) ina bhfuil faisnéis faoi dhaoine a bhuaigh an Crannchur Náisiúnta le déanaí. Tagann an fhaisnéis ó phrearráitis arna n-eisiúint ag an Oibritheoir tar éis do bhuaiteoir cuairt a thabhairt ar Cheanncheathrú an Chrannchuir Náisiúnta. Ina lán cásanna, is fearr leis an mbuaiteoir fanacht gan ainm agus ní thugtar a ainm nó a hainm sa scéal faoina bhua nó faoina bua. Sa bhliain 2024, rinneadh athbhreithniú spriocdhírithe ar an rannán sin den suíomh Gréasáin agus ar na rialuithe bunúsacha cáilíochta chun a sheiceáil an raibh nó nach raibh sé ag comhlíonadh na gcaighdeán maidir le bheith ceart go fórasach, le bheith iomlán, agus le gan a bheith míthreorach.

Ní raibh aon ghníomhaíocht forfheidhmiúcháin ag teastáil de bhun an athbhreithnithe, cé go raibh roinnt prearráiteas ar iarraidh ón suíomh Gréasáin. Mar fhreagairt don athbhreithniú, chuir an tOibritheoir feabhas ar a rialuithe agus ar stíl chur i láthair na faisnéise chun a chinntiú go gcoimeádtar an rannán sin den suíomh Gréasáin cothrom le dáta agus go gcuirtear i láthair go maith don léitheoir é.

Fógraíocht agus Cur Chun Cinn atá Freagrach

Sa bhliain 2024, rinne an Rialálaí athbhreithniú ar roinnt gnéithe den úsáid a bhain an tOibritheoir as deiseanna nua fógraíochta agus cur chun cinn. Féach Rannán 1.5.4 thuas chun mionsonraí iomlána a fháil.

1.5.7 | Forfheidhmiú

Bhí saincheist amháin ann ba chúis le gníomhaíocht forfheidhmiúcháin sa bhliain 2024. Foilsíodh mionsonraí faoin teagmhas sin agus toradh na gníomhaíochta forfheidhmiúcháin trí phreasráiteas (don Tuarascáil Bhliantúil don bhliain 2023) i mí Dheireadh Fómhair 2024.

An tSaoráid 'Check My Numbers'

Leis an tsaoráid 'Check My Numbers' ar shuíomh Gréasáin agus aip an Chrannchuir Náisiúnta, thugtaí deis do rannpháirtithe sa Chrannchur Náisiúnta rogha sé uimhir a chur isteach do na cluichí Lotto, EuroMillions nó Daily Million agus í a sheiceáil i gcomparáid leis an Tarraingt is Déanaí nó i gcomparáid leis na tarraingtí uile don chluiche sin le 7 lá, 30 lá nó 90 lá anuas chun a fháil amach an sraith uimhreacha a bhuaigh duais í sin. Leis an tsaoráid sin, chuirte in iúl nár bhuaiteoir é ticéad den sórt sin nó thugtaí mionsonraí faoin duais nó faoi na duaiseanna a bhí ar fáil lena éileamh nó lena n-éileamh ag aon duine a bhfuil ticéad den sórt sin aige nó aici. Bhítí in ann an tsaoráid sin a úsáid chun roghanna uimhreacha a sheiceáil, beag beann ar cé acu a ceannaíodh ticéid iarbhir nó nár ceannaíodh (e.g., na huimhreacha a roghnaítí de ghnáth) agus d'úsáidte í gan ainm.

I mí Mheán Fómhair 2022, b'amhlaidh mar thoradh ar eisiúint bogearraí tríú páirtí chuig córais an Oibritheora a bhí an tsaoráid 'Check My Numbers' ar shuíomh Gréasáin an Chrannchuir Náisiúnta á húsáid ag roinnt imreoirí ag am nár cheart í a bheith ar fáil lena linn toisc go raibh torthaí tarraingtí á bhfíorú fós. Bhí rialuithe i bhfeidhm ag an Oibritheoir lenar tugadh foláireamh dó faoin gcliseadh a d'eascair as an eisiúint bogearraí tríú páirtí. Rinne sé bearta lom láithreach chun an cliseadh a réiteach go sealadach agus d'iarr sé paiste buan bogearraí. Ní raibh an beart sealadach éifeachtach, áfach, rud a d'fhág gur lean an cliseadh ar aghaidh ar feadh tréimhse sé seachtaine. D'oibrigh an tsaoráid ar scáileáin an Oibritheora ach ní raibh sí éifeachtach dáiríre do na himreoirí. Nuair ba léir don Oibritheoir nach raibh an beart éifeachtach, rinneadh bearta breise chun an cliseadh a leigheas, rud as ar tháinig réiteach buan, agus cuireadh an Rialálaí ar an eolas faoin bhfadhb ansin.

Mar thoradh ar an bhfadhb theicniúil sin, fuair roinnt imreoirí teachtaireacht inar cuireadh in iúl nár bhuaiteoir é ticéad nuair ab amhlaidh dáiríre ab uimhreacha buaiteacha sa chrannchur a bhí díreach tar éis tarlaithe agus a bhí fós á fhíorú iad na huimhreacha a chuir siad isteach. Tá seans ann gur fágadh suas le 394 dhuais gan éileamh mar thoradh ar an bhfadhb. Ba é €2,299, ar a mhéad, luach iomlán na nduaiseanna neamhéilithe a d'fhéadfadh a bheith gan éileamh mar gheall ar an teagmhas sin: duais €250 amháin agus na duaiseanna eile go léir idir €24 agus €2.

Níor bhain an teagmhas ach amháin leis an suíomh Gréasáin, agus leagan aip an Chrannchuir Náisiúnta 'de Check My Numbers', scanóir ticéad na haipse agus na meaisíní bailíochtaithe ticéad laistigh de shiopaí ag obair mar is gnách.

Sárú ar an gCeadúnas

Ceanglaítear le Clásal 9.8 den Cheadúnas nach mór ráitis a fhoilsíonn an tOibritheoir, mar shampla ráitis faoi cé acu a bhí imreoir ina bhuaiteoir nó ina buaiteoir nó nach raibh, a bheith "fíor agus infhíoraithe go neamhspleách". D'oscail an Rialálaí fiosrúchán ar an ní sin agus, tar éis di na fíorais a bhreithniú go cúramach ina n-iomláine, chinn sí gur sháraigh an tOibritheoir Clásal 9.8 den Cheadúnas. D'ordaigh an Rialálaí freisin go dtabharfaí na duaiseanna neamhéilithe dar luach €2,299 a d'fhéadfadh a bheith i gceist ar ais d'imreoirí mar dhuaisneanna i gcluichí eile Crannchuir Náisiúnta.

Íocaíocht a Choinneáil Siar

Ag teacht sna sála ar an ngníomhaíocht forfheidhmiúcháin sin, rinne an Rialálaí €23,000 ó íocaíochtaí a bhí dlite don Oibritheoir a choinneáil siar i mí Iúil 2024 agus seoladh an t-airgead sin chuig an Státchiste chun Dea-Chúiseanna a chistiú.

Bhí tosca maolaitheacha suntasacha ann sa chás sin, go háirithe maidir le luach uasta na nduaiseanna a d'fhéadfadh a bheith i gceist, bíodh siad ina n-aonar nó le chéile. Shainaithin an tOibritheoir an fhadhb é féin agus ghníomhaigh sé go pras, thuairiscigh sé an ní don Rialálaí, níor bhain sé aon bhrabús as a earráid, agus dheisigh sé an fhadhb go buan. Mar sin féin, ba í mainneachtain an Oibritheora tástáil leordhóthanach a dhéanamh ar éifeachtacht an bhirt shealadaigh thuas ba chúis leis an gcliseadh leantach ar feadh tréimhse sé seachtaine.

Measúnú Neamhspleách ar Gach Saoráid Seiceála Duaiseanna

Níor measadh faoina luach an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag an bhfadhb theicniúil sin ar bhuaiteoir duaise móire. Dá bhrí sin, choimisiúnaigh an Rialálaí measúnú neamhspleách sa bhliain 2024 ar shraith iomlán córas seiceála duaiseanna an Oibritheora, rud a bhí le déanamh ag saineolaithe TF ó Grant Thornton. Clúdaíodh sa mheasúnú sin an tsaoráid 'Check My Numbers' in aip an Chrannchuir Náisiúnta, an tsaoráid scanóra ticéad laistigh den aip, agus na meaisíní bailíochtaithe ticéad laistigh de shiopaí. Níor sainaithníodh aon ábhair imní tar éis an mheasúnaithe sin.

Scor

Scoir an tOibritheoir den tsaoráid 'Check My Numbers' ina dhiaidh sin nuair a sheol sé suíomh Gréasáin nua agus aipeanna fóin chliste nua ag deireadh na bliana. Tháinig laghdú suntasach ar úsáid na saoráide sin tar éis thabhairt isteach na mbogearraí scanóra ticéad laistigh den aip sa bhliain 2021. Leis an teicneolaíocht nua sin, is féidir le himreoirí an barrachód ar thicéad Crannchuir Náisiúnta a scanadh agus a fháil amach an ticéad a bhfuil duais buaite aige é nó nach ea (agus, mar sin de, níl an tseiceáil faoi réir earráid úsáideora). Is féidir le himreoirí a úsáideann suíomh Gréasáin an Chrannchuir Náisiúnta chun ticéid a sheiceáil torthaí na dtarraingtí uile le 90 lá anuas a fháil fós, ar tréimhse í a dtéann duaiseanna neamhéilithe in éag ina diaidh, chun na torthaí a sheiceáil i gcomparáid lena dticéad.

1.6 | Iarrataí Rialála faoin Acht agus faoin gCeadúnas

I gcás gnéithe áirithe de ghníomhaíochtaí an Oibritheora, ceanglaítear ceadú i scríbhinn a fháil roimh ré ón Rialálaí maidir lena mhéid a chomhlíonann siad an tAcht agus an Ceadúnas. Áirítear iad seo a leanas leis na gnéithe sin:

- ▶ Scéimeanna nua nó leasaithe do chluichí Crannchuir Náisiúnta.
- ▶ Soláthraithe nua seirbhíse a cheapadh.
- ▶ Scéimeanna le haghaidh tástáil a dhéanamh ar threalamh a úsáidtear i dtarraingtí Crannchuir Náisiúnta agus daoine neamhspleácha cáilithe a cheadú chun na tástálacha a dhéanamh.
- ▶ Líne tuairiscithe iniúchóireachta inmheánaí.
- ▶ Tuairiscí incheadaithe ar phróisis agus ar chórais.
- ▶ Athruithe ar chóid chleachtais, lena n-áirítear:
 - ▶ An Cód Cleachtais do Rannpháirtithe.
 - ▶ An Cód Cleachtais Díolacháin.
 - ▶ An Cód Cleachtais um Fhógraíocht agus Cur Chun Cinn.
 - ▶ An Cód Cleachtais um Nósanna Imeachta Grinnfhiosrúcháin.
- ▶ Athrú ar rialú an Oibritheora

An Próiseas Measúnaithe

Foráiltear le Clásal 23 den Cheadúnas don nós imeachta le haghaidh aon iarrataí a dhéanfaidh an tOibritheoir agus a gceanglófar athbhreithniú agus ceadú ón Rialálaí ina leith. Leagtar amach ann an nós imeachta sin freisin. Déantar grinnscrúdú ar gach iarraidh ar cheadú chun a mheasúnú cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann sí raon forálacha san Acht agus sa Cheadúnas.

I gcás nach deimhin leis an Rialálaí go gcomhlíonann iarraidh na forálacha sin, is féidir go n-iarrfar ar an Oibritheoir faisnéis bhreise a sholáthar. Más rud é go gcuirfear faisnéis bhreise faoi bhráid an Rialálaí agus go dtabharfar aghaidh ar ábhair imní an Rialálaí inti, ceadófar an iarraidh ar deireadh. I gcás nach mbeidh an tOibritheoir in ann aghaidh a thabhairt ar na hábhair imní laistigh den chreat ama riachtanach, diúltóidh an Rialálaí don iarraidh nó tarraingoidh an tOibritheoir siar í.

Iarrataí

San iomlán, fuarthas 36 iarraidh sa bhliain 2024, ar bhain 29 gcinn díobh le cluichí.

Stádas	Na hIarrataí Uile	Bainteach le Cluiche
Iarrataí a fuarthas	36	29
Iarrataí a ceadaiódh	30	25
Iarrataí ar diúltaíodh dóibh	0	0
Iarrataí a tharraing an tOibritheoir siar	2	0
Iarrataí a bhí faoi bhreithniú an 31 Nollaig 2024	4	4

Féach Aguisín C chun mionsonraí a fháil faoi na hIarrataí uile a fuarthas sa bhliain. Tá mionsonraí faoi na hIarrataí a fuarthas i mblianta roimhe sin ar fáil ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí (www.rnl.ie).

1.7 | Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Bunaíodh Ciste an Chrannchuir Náisiúnta (an “Ciste”) faoin Acht um Chrannchur Náisiúnta, 1986, mar chuntas aonair a choimeádtar le Banc Ceannais na hÉireann. Is í an Rialálaí a dhéanann an Ciste a bhainistiú agus a rialú de réir an Achta agus an Cheadúnais.

Dea-Chúiseanna a Ríomh

Déantar an méid a leithroinntear ar Dhea-Chúiseanna a ríomh, de réir an Achta agus an Cheadúnais, mar 65% den difríocht idir díolacháin agus duaiseanna. Faoin Acht, ní mór duaiseanna a bheith cothrom ar an meán le 50% ar a laghad de dhíolacháin ar fud na punainne de chluichí Crannchuir Náisiúnta gach bliain.

$$\text{Dea-Chúiseanna} = (\text{Díolacháin} - \text{Duaiseanna}) \times 65\%$$

Bainistíocht agus Rialú

Gach seachtain, athbhreithníonn an Rialálaí an “tuarascáil ar shocraíochtaí seachtainiúla” ón Oibritheoir maidir le díolacháin ticéad Crannchuir Náisiúnta, a mhéid a bhaineann le gach scríobcháta, gach cluiche tarraingt bhunaithe agus gach cluiche bua mheandraigh ar líne. Déantar seiceálacha ar na méideanna a leithroinneadh ar dhuaisianna, ar Dhea-Chúiseanna, ar mhiondíoltóirí agus ar an Oibritheoir. Déanann Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta crostagairt idir an fhaisnéis airgeadais sin agus sonraí fíor-ama ó chóras cearrbhachais an Oibritheora freisin. Tá na seiceálacha seachtainiúla sin mar chuid de chóras rialaithe atá ceaptha chun a chinntiú go dtabharfar cuntas cuí ar na hioncaim a chruinnítear ó thicéid Chrannchuir Náisiúnta a dhíol, ar an méid a íoctar amach mar dhuaisianna, ar an méid a leithroinntear ar Dhea-Chúiseanna agus ar an gcéatadán a íoctar le miondíoltóirí.

Faigheann an Rialálaí airgead ón Oibritheoir ó thicéid Chrannchuir Náisiúnta a dhíol gach seachtain, lúide na duaiseanna a d’íoc miondíoltóirí amach sa tseachtain agus coimisiúin na miondíoltóirí, agus déanann sí an íocaíocht chuí le Cuntas Ciste Duaiseanna an Oibritheora agus le cuntas oibriúcháin an Oibritheora féin agus i leith thobhach an Rialálaí. Déanann an Rialálaí na méideanna le haghaidh Dea-Chúiseanna ó thicéid Chrannchuir Náisiúnta a dhíol a choimeád sa Chiste gach seachtain agus aistrítear chuig an Státhiste iad gach dhá mhí.

Le linn na bliana 2024, aistríodh €238.3 milliún chuig an Státhiste le haghaidh Dea-Chúiseanna - i gcomparáid le €241.0 milliún sa bhliain 2023.

Tar éis dheireadh na bliana airgeadais, déantar réiteach chun cuntas a thabhairt ar na duaiseanna iarbhir a buadh, i gcomparáid leis na méideanna a leithroinneadh ar dhuaisianna a bhaineann leis na díolacháin sa bhliain airgeadais. I mí an Mhárta/i mí Aibreáin, déantar coigeartú do sciar na nDea-Chúiseanna (65%) den mhéid atá le cur le Cuntas an Chiste Duaiseanna nó atá le haistarraingt uaidh. Léirítear an coigeartú sin sa chéad aistriú eile chuig an Státchiste. (Déantar coigeartú den chineál céanna do sciar 35% an Oibritheora den mhéid atá le cur le Cuntas an Chiste Duaiseanna nó atá le haistarraingt uaidh freisin). An 31 Nollaig 2024, bhí méid €1.1 milliún dlite de Chuntas an Chiste Duaiseanna do Chiste an Chrannchuir Náisiúnta, rud arbh ionann é agus sciar 65% na nDea-Chúiseanna den choigeartú don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024. Íocadh an méid sin leis an gCiste an 31 Márta 2025.

Le linn na bliana 2024, aistríodh

€238.3 milliún

chuig an Státchiste le haghaidh Dea-Chúiseanna -
i gcomparáid le **€241.0 milliún** sa bhliain 2023

Cuntais Bhliantúla Chiste an Chrannchuir Náisiúnta

D'ullmhaigh an Rialálaí cuntais bhliantúla an Chiste agus cuireadh iad faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena n-iniúchadh de réir alt 44 den Acht. Rinneadh na cuntais sin a iniúchadh agus tá siad leagtha amach i Rannán 3 den doiciméad seo. Mar a luaitear i Nóta 5 de na cuntais, tugadh €23,000 do Dhea-Chúiseanna sa bhliain 2024 tar éis na chéad uaire a coinníodh airgead siar ón Oibritheoir (féach Rannán 1.5.7).

1.8 | Forfheidhmiú Trádmharcanna

Foráiltear le halt 46 den Acht gur don Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe a dhílsítear an cáilmheas a ghabhann leis na hainmneacha “Crannchur Náisiúnta na hÉireann” agus “Crannchur Náisiúnta” agus a macasamhla sa Bhéarla agus le hainm aon chluiche crannchuir a dhéanfar faoin gCeadúnas.

Leagtar amach i gClásal 7 den cheadúnas forálacha mionsonraithe a bhaineann le hoibleagáidí um chomhlíonadh trádmharcanna agus cóipcheart agus cuimsítear i Sceideal 4 den Cheadúnas cóipeanna de na comhaontuithe forghníomhaithe maoinne intleachtúla, lena bhforchuirtear oibleagáidí ar an Oibritheoir. De bhun alt 9(5) den Acht, féadfaidh an Rialálaí forfheidhmiú a dhéanamh ar aon trádmharcanna a bhaineann leis an gCrannchur Náisiúnta.

Ní mór don Oibritheoir fógra a thabhairt don Rialálaí i dtaobh saincheistanna a thagann chun cinn ar aon dul lena oibleagáidí chuige sin agus sheol sé roinnt fógraí le linn na bliana 2024.

Níor tháinig aon saincheist chun cinn sa bhliain 2024 a d'fhág gur ghá don Rialálaí cearta thrádmharcanna an Chrannchuir Náisiúnta a fhorfheidhmiú.

1.9 | Gnóthaí Corparáideacha

1.9.1 | Straitéis

Ba í an bhliain 2024 an bhliain deiridh i dtréimhse straitéise trí bliana. Ba iad seo a leanas aschuir agus torthaí na gcúig straitéis a spriocdhíríodh go sonrach ar an timpeallacht réamh-mheasta tráchtála, shóisialta agus rialála sa tréimhse ón mbliain 2022 go dtí an bhliain 2024:

A. Dearbhú saineolach neamhspleách a fháil maidir le gnéithe de chórais agus rialuithe an Oibritheora a bhaineann le slándáil sonraí céannachta imreoirí agus buaiteoirí.

Cuireadh an tionscadal sin siar go dtí an bhliain 2025 agus coimisiúnaíodh dearbhú saineolaithe neamhspleácha maidir le gnéithe de shaoráidí seiceála duaiseanna an Oibritheora ina áit, i bhfianaise an teagmhais 'Check My Numbers'. Coimisiúnaíodh saineolaithe neamhspleácha TF ó Grant Thornton chun a dheimhniú cé acu a bhí nó nach raibh an paiste 'Check My Numbers' a cuireadh i bhfeidhm ag feidhmiú mar a beartaíodh agus chun scrúdú a dhéanamh ar shaoráidí seiceála duaiseanna eile an Oibritheora i suíomhanna miondíola agus ar líne araon. Níor sainaithníodh aon ábhair imní.

B. Códú a dhéanamh ar na cleachtais fhreagracha chearrbhachais atá i bhfeidhm chun imirt fhadhbach a chosc agus chun sainaithint a dhéanamh ar réimsí lena bhfeabhsú.

Cuireadh an straitéis sin chun feidhme sa bhliain 2023 agus tugadh tuairisc uirthi sa tuarascáil bhliantúil don bhliain 2023.

C. Tabhairt faoi chleachtadh rúnsiopadóireachta faoi aois chun measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn a rinneadh ar chosc a chur ar dhíolacháin le mionaoisigh, i gcomparáid leis an mbonnlíne a bunaíodh sa bhliain 2018, agus aon ghníomh riachtanach a dhéanamh.

Rinne Ipsos B&A an taighde sin sa bhliain 2024. Fuair Ipsos B&A amach gur diúltaíodh díol le 72% de dhaoine idir 15 bliana d'aois agus 17 mbliana d'aois nuair a rinne siad iarracht scríobchárta €1 a cheannach. Bhí an toradh sin 10 bpointe céatadán níos airde ná figiúr bonnlíne na bliana 2018, ab ionann agus 62%. Breathnaíodh comharthaíocht éigeantach '18+' i líon i bhfad níos mó siopaí an babhta sin freisin, ag méadú ó 73% sa bhliain 2018 go 92% sa bhliain 2024.

Cé gur údar misnigh é an dul chun cinn sin, léiríonn na torthaí go soiléir gur féidir feidhmíocht a fheabhsú go mór go fóill maidir le haois a cheistiú agus maidir le diúltú táirgí a dhíol le daoine faoi bhun 18 mbliana d'aois.

D'fhoilsigh an Rialálaí an tuarascáil, scaip sí na torthaí trí na meáin agus d'éiligh sí ar gach miondíoltóir de chuid an Chrannchuir Náisiúnta diúltú go hiomlán táirgí aoisteoranta a dhíol le leanaí. D'éiligh an Rialálaí ar an Oibritheoir freastal os a comhair sa bhliain 2025 chun breac-chuntas a thabhairt di ar na bearta breise a bhfuil sé beartaithe aige iad a dhéanamh chun feasacht agus comhlíonadh a mhéadú i measc a mhiondíoltóirí. Tá an obair sin ar siúl.

D. Faisnéis níos inrochtana a sholáthar don phobal faoin dóigh a rialáiltear an Crannchur Náisiúnta agus faoin dóigh a ríomhtar an méid a íoctar le Dea-Chúiseanna agus faoin dóigh a n-aistrítear chuig an Státchiste é.

Cuireadh an straitéis sin chun feidhme sa bhliain 2023 trí shuíomh Gréasáin nua a sheoladh agus tugadh tuairisc uirthi sa tuarascáil bhliantúil don bhliain 2023.

E. Obair hibrídeach nua a thabhairt isteach ar mhodh a thacaíonn le feidhmíocht éifeachtach agus a chomhlíonann spriocanna nua don chianobair agus don athrú aeráide.

Sa bhliain 2024, bhog Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta isteach in áitreabh oifige nua ag a bhfuil lorg carbóin níos ísle agus an spás cuí a theastaíonn le haghaidh obair hibrídeach agus atá suite gar don iompar poiblí. Rinneadh athbhreithniú agus nuashonrú ar bheartas cianoibre na hOifige chun eispéireas na hOifige go dtí seo agus an Treoir nua ón gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre a chur san áireamh.

An Straitéis 2025 - 2027

Le linn na bliana, d'fhorbair Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta an Straitéis uathí don tréimhse 2025 go 2027 – tar éis machnamh cuimsitheach a dhéanamh ar ról an Rialálaí, ar na héachtaí go dtí seo, agus ar na dúshláin a d'fhéadfadh a bheith ann amach romhainn. D'fhostaigh an Rialálaí seirbhísí sainchomhairleoirí seachtracha chun cabhrú leis an tasc sin, rud a raibh sé i gceist leis agallaimh agus ceardlanna a sheoladh le raon leathan geallsealbhóirí de chuid Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta. Deimhníodh san aiseolas ó gheallsealbhóirí go bhfuil an Oifig ag comhlíonadh na n-ionchas maidir lena ról ach go bhféadfadh sí a cuid oibre agus a tosaíochtaí a chur in iúl ar bhonn níos minice agus ar bhealach níos soiléire agus níos forleithne. Tá an machnamh agus an t-aiseolas sin le feiceáil sa Ráiteas Straitéise 2025-2027 atá foilsithe ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí (www.rnl.ie).

1.9.2 | Rialachas Corparáideach

An Cód Cleachtais maidir le Rialachas Corparáideach

Tá cleachtas rialachais Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta bunaithe ar an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("an Cód"), a tháinig in éifeacht an 1 Meán Fómhair 2016. Ghlac Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta forálacha an Chóid de réir mar ba chúil i gcomhthéacs cheanglais an Achta um Chrannchur Náisiúnta, 2013, rud lena bhforáiltear do shealbhóirí oifige aonair gan aon bhord.

Bhí Comhaontú Dearbhaithe Rialachais Chorporáidigh leis an Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe i bhfeidhm don tréimhse ó mhí na Bealtaine 2022 go dtí mí na Bealtaine 2025 agus taifeadtar go foirmiúil ann conas atá Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ag comhlíonadh an Chóid, lena n-áirítear maoluithe agus oiriúnuithe atá cuí do struchtúr Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta.

Eitic in Oifigí Poiblí

Tá Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ar áireamh in Ionstraim Reachtúil Uimh. 36 de 2015 chun críocha na nAchtanna um Eitic in Oifig Phoiblí, 1995 agus 2001. Chomhlíon an Rialálaí agus na baill foirne ábhartha a gcuid oibleagáidí faoin reachtaíocht sin.

Dualgas na hEarnála Poiblí um Chearta an Duine agus Comhionannais

Faoin Ráiteas Straitéise uaithi don tréimhse 2022-2024, ghabh an Rialálaí uirthi féin na hoibleagáidí atá uirthi i ndáil le cearta an duine agus comhionannas – “Dualgas na hEarnála Poiblí” – a chomhlíonadh. Leagadh amach sa Ráiteas Straitéise roinnt gníomhartha a bhí le déanamh thar thréimhse trí bliana an Ráitis Straitéise, agus cuireadh gach ceann de na gníomhartha sin i gcrích sa bhliain 2023. Is féidir an Ráiteas Straitéise agus an Chairt Custaiméirí agus Plean Gníomhaíochta ón Rialálaí a aimsiú ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí ag www.rnl.ie.

Nochtadh Cosanta

De réir alt 214 den Acht um Nochtadh Cosanta, 2014, bhunaigh Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta nósanna imeachta chun nochtaí cosanta a dhéanamh i ndáil le hOifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta agus lena cuid oibre agus chun déileáil le nochtaí den sórt sin, agus coimeádann sí na nósanna imeachta sin ar bun. Tá Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ina Duine Forordaithe faoin Acht ón 24 Meán Fómhair 2020 i leith. Ní bhfuair Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta aon nochtaí cosanta sa tréimhse tuairiscithe ón 1 Eanáir 2024 go dtí an 31 Nollaig 2024.

1.9.3 | Acmhainní agus Soláthar Foirne

Cistiú

Cistítear oibríochtaí an Rialálaí trí thobhach a ghearrtar ar an Oibritheoir de réir alt 24 den Acht. Ba ag €1,500,000 a socraíodh sa Cheadúnas an tobhach don bhliain 2015, an chéad bhliain ina rabhthas i mbun oibre. Ina dhiaidh sin, innéacsáítear é gach bliain ar aon dul leis an Innéacs Praghsanna do Thomhaltóirí.

Ba é €1,779,800 méid comhaontaithe Thobhach an Rialálaí sa bhliain 2024 tar éis innéacsaithe.

Foireann

Tá ceadú ón Aire le haghaidh 11 fhostaí, an Rialálaí san áireamh, ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta. Bhí deichniúr fostaithe buana ann ag deireadh na bliana 2024. Tosaíodh feachtas earcaíochta i mí na Samhna 2024 chun an folúntas gaolmhar a líonadh, rud a líonadh i mí Eanáir 2025.

1.9.4 | Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais

Ullmhaíodh cuntais bhliantúla an Rialálaí don bhliain 2024 agus cuireadh iad faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena n-iniúchadh. Rinneadh na cuntais sin a iniúchadh agus tá siad leagtha amach i Rannán 2 den doiciméad seo. Rinne an Rialálaí formhaoirseacht ar phróiseas na ráiteas bliantúil airgeadais agus ar bheartais chuntasaíochta, ar bhainistíocht riosca, ar rialú inmheánach, agus ar shaincheistean a bhain le luach ar airgead.

1.9.5 | Iniúcháireacht Inmheánach

Chomhaontaigh an Rialálaí clár iniúchtaí inmheánacha. Ba iad iniúcháirí inmheánacha seachfhoinsithe Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta a thosaigh an clár sin sa bhliain 2024, agus tuarascálacha á gcur faoi bhráid an Rialálaí go luath sa bhliain 2025. Ceapadh na hiniúcháirí inmheánacha as an nua sa bhliain 2024, tar éis próiseas tairisceana agus tar éis chríoch rathúil chonradh na n-iniúcháirí inmheánacha roimhe.

Pléadh le Ciste an Chrannchuir Náisiúnta agus le hOifig an Rialálaí araon sna hiniúchtaí inmheánacha agus áiríodh leo measúnú ar rialuithe agus nósanna imeachta airgeadais agus ar rialuithe agus nósanna imeachta inmheánacha eile, go háirithe na príomhrialuithe le haghaidh Ciste an Chrannchuir Náisiúnta a bhainistiú agus le haghaidh Oifig an Rialálaí i ndáil le rialuithe airgeadais (agus béim ar leith á leagan ar an gcreat rialachais um rialuithe airgeadais, ar rialuithe imréitigh bainc, agus ar rialuithe ioncaim tobhaigh), le rialuithe teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide (agus béim ar leith á leagan ar rialuithe cibearshlándála), agus le rialuithe oibriúcháin (agus béim ar leith á leagan ar phróiseas gearán agus rialuithe Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta, agus ar éifeachtacht athbhreithnithe Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ar an Oibritheoir).

Ní raibh aon fhionnachtana suntasacha ann i ndáil leis na hiniúchtaí sin.

1.9.6 | Bainistíocht Riosca

Bíonn Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta neamhchosanta ar rioscaí éagsúla straitéiseacha, oibríochtúla agus airgeadais le linn di a ról agus a feidhmeanna a ghabháil de láimh. Is féidir leis na rioscaí sin teacht as foinsí inmheánacha nó seachtracha agus is féidir leo cosc a chur ar Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta a cuspóirí a bhaint amach nó is féidir leo difear a dhéanamh dá cumas chun déanamh amhlaidh. Ar aon dul leis an dea-chleachtas, tá ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta beartas bainistíochta riosca agus ráiteas inghlacthachta riosca le haghaidh na rioscaí atá os a comhair a shainaithint, a mheas agus a bhainistiú. Tá Coiste Riosca feidhmiúcháin i bhfeidhm. Tá sé mar ról aige comhairle a chur ar an Rialálaí maidir le nithe riosca agus a chinntiú go bhfuil córais leordhóthanacha i bhfeidhm. Déanann an Coiste Riosca faireachán agus nuashonrú ar an gClár Rioscaí Corparáideacha ar bhonn leanúnach. Athbhreithníonn an Coiste an Clár Rioscaí ar fad ar bhonn bliantúil. De bhreis air sin, déantar dhá athbhreithniú bhreise gach bliain ar na rioscaí is mó, ar rioscaí nua agus ar rioscaí athraitheacha ar an gClár Rioscaí. Leanadh den phróiseas athbhreithniúcháin sin sa bhliain 2024.

1.9.7 | Ceanglais Reachtacha

Teangacha Oifigiúla

Comhlíonann an Rialálaí an reachtaíocht um Theangacha Oifigiúla.

Saoráil Faisnéise

Tá i bhfeidhm ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta beartais agus nósanna imeachta atá cothrom le dáta leis an reachtaíocht reatha lena rialaítear iarrataí saorála faisnéise. I gcomhréir le halt 8 den Acht um Shaoráil Faisnéise, 2014, rinne Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta scéim foilsitheoireachta a ullmhú agus a fhoilsiú agus aird á tabhairt ar phrionsabail na hoscailteachta, na trédhearcachta agus na cuntasachta.

Fuair Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta trí cinn d'iarrataí saorála faisnéise sa bhliain 2024. Ní dhearnadh achomharc chuig Oifig an Choimisinéara Faisnéise i gcoinne aon bhreitheanna. Foilsítear mionsonraí faoi iarrataí neamhphearsanta sa Loga Nochta Saorála Faisnéise, atá ar fáil ar shuíomh Gréasáin an Rialálaí.

1.9.8 | Inbhuanaitheacht agus Úsáid Fuinnimh

Cur chun Feidhme an tSainordaithe um Ghníomhú ar son na hAeráide

Tugann an Rialálaí tuairisc d'Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann ar fheidhmíocht fuinnimh faoi I.R. Uimh. 542/2009 – Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éifeachtúlacht Críochúsáide Fuinnimh agus Seirbhísí Fuinnimh), 2009.

Comhlíonann an Rialálaí Ciorclán 01/2020: Nósanna Imeachta maidir leis na hastaíochtaí a bhaineann le haerthaisteal oifigiúil a chúiteamh.

Rinneadh Treochlár um Ghníomhú ar son na hAeráide a chur i gcrích agus a fhoilsiú i mí Aibreáin 2024 agus cuireadh ráiteas ina ndéantar achoimre ar chomhlíonadh an tSainordaithe um Ghníomhú ar son na hAeráide 2024 ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta faoi bhráid Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann.

Gníomhartha a Rinneadh sa bhliain 2024:

- ▶ Forbraíodh Treochlár um Ghníomhú ar son na hAeráide.
- ▶ Ceapadh Foireann Ghlas – Bainisteoir Gnóthaí Corparáideacha, Oifigeach Gnóthaí Corparáideacha agus Oifigeach Cléireachais.
- ▶ Ceapadh Curadh um Ghníomhú ar son na hAeráide – Bainisteoir Gnóthaí Corparáideacha.
- ▶ D'fhreastail an lucht ardbhainistíochta ar chúrsa oiliúna i gceannaireacht sa ghníomhú ar son na haeráide.
- ▶ Cuireadh soláthar poiblí glas san áireamh go hiomlán inár mbeartas soláthair.
- ▶ Níor baineadh aon úsáid as plaistigh aonúsáide, gníomh a treisíodh le cupáin chaife a bhfuil cláir in-athúsáidte acu a úsáid.

Gáis Ceaptha Teasa

Sa bhliain 2024, tháirg Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta 10,997 kgCO₂. Bhí sé sin 72.5% níos ísle ná an bhonnlíne, arb ionann í agus 40,010 kgCO₂.

Chun sprioc na bliana 2030 arb éard í 9,439 kgCO₂ a bhaint amach, ní mór astaíochtaí iomlána CO₂ a laghdú faoi 14.2% sa bhreis ó leibhéal na bliana 2024 laistigh de shé bliana.

Éifeachtúlacht Fuinnimh

Faoin mbliain 2024, bhí feabhas 79.4% tagtha ar fheidhmíocht fuinnimh ón mbonnlíne i leith.

Má choinnítear feidhmíocht fuinnimh ag an leibhéal sin ar feadh sé bliana eile, bainfear an sprioc éifeachtúlachta amach.

Úsáid Fuinnimh

Baineann an phríomhúsáid fuinnimh le téamh/soilsiú agus le huisce a sholáthar san oifig. Ba cheart a thabhairt faoi deara go léiríonn an úsáid fuinnimh sin an spás sealadach 14.9 méadar cearnach a bhí á ghlacadh ar cíos ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta sa chéad ráithe den bhliain 2024.

- ▶ Úsáid Leictreachais: 22.54 MWh.
- ▶ Úsáid Breoslaí Iontaise: 27.23 MWh.
- ▶ Úsáid Iomlán: 49.78 MWh.

Aguisín A:

Caighdeáin Feidhmíochta PLI

An Bhliain go dtí an 31 Nollaig 2024	Caighdeán	Feidhmíocht a Baineadh Amach	Réamhaisnéis do 2025
Córais Ríomhaireachta			
Infhaighteacht na dteirminéal chun ticéid a dhíol*	99.00%	99.91%	99.60%
Infhaighteacht an chórais cearrbhachais	99.00%	99.99%	99.60%
Infhaighteacht an tSuímh Gréasáin	99.00%	99.99%	99.60%
* 7am go 10pm, seachas le linn shos na tarraingthe, 7 lá sa tseachtain, gan Lá Nollag agus bristeacha réamhshocraithe a áireamh			

Íocaíocht Duaiseanna			
Éilimh ba mhó ná €1000 íoctha le seic tar éis cuairt ar Cheanncheathrú an Chrannchuir Náisiúnta	95.00% laistigh de 3 Uair an Chloig	100.00%	98.00%
	5.00% laistigh de 20 lá oibre	0.00%	2.00%
Éilimh ba mhó ná €1000 íoctha le seic tar éis éileamh sa phost	95.00% laistigh de 5 Lá	99.95%	98.00%
	5.00% laistigh de 20 lá oibre	0.05%	2.00%

Seirbhísí d'Imreoirí – Teagmháil Ghutha			
Infhaighteacht Seirbhíse*	99.00%	100.00%	99.00%
Freagra tugtha ar ghlaonna laistigh de 30 soicind	70.00%	81.11%	90.00%
* 8am go 8pm, 7 lá sa tseachtain, gan Oíche Nollag, Lá Nollag agus Lá na Bliana Nua a áireamh			

Seirbhísí d'Imreoirí – Teagmháil Scríofa			
Infhaighteacht Seirbhíse*	99.00%	100%	100.00%
Freagra tugtha ar litreacha laistigh de 5 lá oibre	80.00%	87.50%	80.00%
Freagra tugtha ar ríomhphoist laistigh de 2 lá oibre	80.00%	94.00%	95.00%
Fiosruithe tugtha chun réitigh ar an gcéad iarracht	80.00%	59.60%	95.00%
Freagra tugtha ar ghearáin laistigh de 2 lá oibre	85.00%	100.00%	85.00%
Freagra tugtha ar ghearáin laistigh de 5 lá oibre	100.00%	100.00%	100.00%
Gearáin dúnta laistigh de 10 lá oibre	95.00%	97.00%	95.00%
* 9:15am go 5:30pm ó Luan go hAoine, gan Oíche Nollag agus laethanta saoire poiblí a áireamh			

Aguisín B:

Tuarascálacha Tráthrialta a Fuarthas ó PLI

Uimhir na Tuarascála	Tuarascáil	Minicíocht
1	Tuarascáil Bhliantúil ar Dhea-Chúiseanna, agus Tuarascáil na nIniúcháirí Seachtracha ina taobh	Gach bliain
2	Cuntais Iniúchta PLI	Gach bliain
3	Ráiteas Bliantúil faoi Réiteach an Chuntais Duaiseanna	Gach bliain
4	Tuarascáil na nIniúcháirí Seachtracha ar Rialuithe Inmheánacha PLI	Gach bliain
5	Tuarascáil na nIniúcháirí Seachtracha ar Pháirtithe Nasctha PLI	Gach bliain
6	Tuarascáil Bhliantúil ar Chaighdeán Feidhmíochta	Gach bliain
7	Plean Bliantúil Iniúcháireachta Inmheánaí	Gach bliain
8	Buiséad Bliantúil Bonnmhargáíochta	Gach bliain
9	Tuarascáil Bhliantúil ar Ghníomhaíocht	Gach bliain
10	Tuarascáil ar Mhargáíocht Incriminteach	Gach bliain
11	Tuarascáil an Choiste Riosca Iniúcháireachta agus Slándála ar Éifeachtacht Chóras Rialaithe Inmheánaigh PLI	Gach bliain
12	Litir Chaidrimh PLI leis an Iniúcháir Seachtrach	Gach bliain
13	Achoimre ar Rioscaí Suntasacha (ar a dtugtaí Cláir Rioscaí roimhe sin)	Gach ráithe
14	Deimhniú Bliantúil Cuntas Bainc	Gach bliain
15	Tuarascálacha ar Dheireadh Cluichí Scríobcháta	Ag Deireadh na gCluichí
16	Cuntais Mhíosúla Bhainistíochta	Gach mí
17	Tuarascáil ar Limistéir Shlána	Gach mí
18	Tuarascáil Loga Mhíosúil ar Theagmhais TF	Gach mí
19	Luas na nÍocaíochtaí Duaise	Gach mí
20	Nuashonruithe Tuairiscí	Gach mí
21	Athruithe ar Stiúthóirí agus ar Bhainisteoirí Sinsearach	Gach mí
22	Tuarascáil ar Ghearáin	Gach ráithe
23	Tuarascáil ar Dhuaisianna Neamhéilithe	Ar bhonn tréimhsiúil
24	Tuarascáil ar Dhea-Chúiseanna	Gach ráithe
25	Tuarascáil Iniúchta Inmheánaigh	Gach ráithe
26	Miontuairiscí ar Chruinnithe an Choiste Riosca Iniúcháireachta agus Slándála	Gach ráithe
27	Tuarascálacha ar Chosaint Imreoirí	Gach ráithe
28	An tEolas is Déanaí ar Ghearáin	Gach seachtain
29	An tEolas is Déanaí ar Thrádáil agus ar TF	Gach seachtain
30	Socraíochtaí Seachtainiúla	Gach seachtain

Aguisín C:

Iarrataí ó PLI ar Cheadú nó ar Thoiliú faoin gCeadúnas

Uimhir na hIarrata	Dáta	Alt an Cheadaithe a Theastaíonn	Faisnéis faoin gCluiche/ faoin tSeirbhís	An bhfuil an Iarraidh Bainteach le Cluiche?	An bhfuil sé amhlaidh gur leasaíodh é/gur lorgaíodh Tuilleadh Faisnéise?	Stádas ag an 31 Nollaig 2024				
						Ar siúl	Tarraingíodh an Iarraidh Siar	Ceadaiodh an Iarraidh sa Deireadh	Diúltaiodh Géilleadh don Iarraidh sa Deireadh	Dáta na Breithe
1	17/01/2024	Alt 45	GemQuest IWG	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		06/02/2024
2	08/02/2024	Alt 45	Nuashonruithe ar na Rialacha do dhá IWG	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		12/02/2024
3	27/02/2024	Alt 45	Mega 777 Multiplier IWG	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		16/04/2024
4	04/03/2024	Alt 45	Christmas Millionaire Raffle 2024	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		19/03/2024
5	04/03/2024	Alt 45	Scratch "n" Win	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		16/04/2024
6	15/03/2024	Alt 45	Book of Treasure IWG	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		22/04/2024
7	22/03/2024	Alt 45	All Cash 600	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		22/04/2024
8	15/04/2024	Alt 45	Nithe Corparáideacha	Níl	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		09/05/2024
9	17/04/2024	Alt 45	Leasuithe ar na Rialacha don chluiche Tellybingo, ardimirt	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		19/04/2024
10	03/05/2024	Clásal 9.8	Íogari ó Thaobh na Tráchtála	Níl			Tarraingíodh an Iarraidh siar			24/05/2024
11	10/05/2024	Alt 45	2025 - Scríobchárta #616	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		20/06/2024
12	24/05/2024	Clásal 9.8	2024 – Iarraidh Dámhachtainí Dea-Chúiseanna	Níl	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		31/05/2024
13	27/05/2024	Clásal 18.3	BZP	Níl	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		24/07/2024
14	28/05/2024	Alt 45	Jungle Cashword IWG	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		03/07/2024
15	07/06/2024	Alt 45	Lucky Forest IWG	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		24/06/2024
16	14/06/2024	Alt 45	Sizzling Hot 7s IWG	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		24/06/2024
17	14/06/2024	Clásal 9.8	Íogari ó Thaobh na Tráchtála	Níl	Tá		Tarraingíodh an Iarraidh siar			12/07/2024
18	17/06/2024	Alt 45	Super Riches IWG	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		15/08/2024

Nóta: Bainteach le Cluiche

Uimhir na hIarrata	Dáta	Alt an Cheadaithe a Theastaíonn	Faisnéis faoin gCluiche/ faoin tSeirbhís	An bhfuil an Iarraidh Bainteach le Cluiche?	An bhfuil sé amhlaidh gur leasaíodh é/gur lorgaíodh Tuilleadh Faisnéise?	Stádas ag an 31 Nollaig 2024				
						Ar siúl	Tarraingíodh an Iarraidh Siar	Ceadaiodh an Iarraidh sa Deireadh	Diúltaíodh Géilleadh don Iarraidh sa Deireadh	Dáta na Breithe
19	21/06/2024	Alt 45	Scríobcháirta Cashword Mystery Multiplier	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		08/07/2024
20	28/06/2024	Alt 45	Nuashonrú ar na Rialacha do cheithre IWG	Tá				Ceadaiodh an Iarraidh		08/07/2024
21	12/07/2024	Alt 45	Nuashonrú ar na Rialacha do cheithre IWG	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		24/07/2024
22	19/07/2024	Clásal 18.3	Scientific Holdings Limited	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		06/08/2024
23	21/08/2024	Alt 45	Leasuithe ar Bhileoga Rialaithe Crannchuir Lotto 6/47	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		09/10/2024
24	23/08/2024	Alt 45	Cashword IWG	Tá	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		10/09/2024
25	10/09/2024	Alt 45	Leasuithe ar Chúl Scríobcháirtaí	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		01/11/2024
26	12/09/2024	Alt 45	Cashword Bonus IWG	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		11/11/2024
27	20/09/2024	Alt 45	All Cash Millionaire	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		01/11/2024
28	03/10/2024	Alt 45	Diamond Bingo IWG	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		05/12/2024
29	17/10/2024	Alt 45	Lucky Stars	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		22/11/2024
30	21/10/2024	Clásal 18.3	Freagraí Oscailte	Níl	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		22/11/2024
31	01/11/2024	Alt 45	150,000 Bingo IWG	Tá	Tá			Ceadaiodh an Iarraidh		29/11/2024
32	19/11/2024	Alt 45	€500,000 Money Multiplier#622	Tá	Tá	Tá				
33	25/11/2024	Alt 42	Údarú Gníomhairí Miondiólacháin	Níl	Níl			Ceadaiodh an Iarraidh		19/12/2024
34	25/11/2024	Alt 45	Íogari ó Thaobh na Tráchtála	Tá	Tá	Tá				
35	13/12/2024	Alt 45	Champions (Cluiche 621)	Tá		Tá				
36	13/12/2024	Alt 45	Cash Bonanza IWG	Tá		Tá				

Nóta: Bainteach le Cluiche

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta Tuarascáil agus Ráitis Airgeadais

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

Faisnéis Ghinearálta	39
Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí	40
Ráiteas faoi Rialú Inmheánach	45
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste	48
Ráitis Airgeadais	50

Faisnéis Ghinearálta

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta	Carol Boate
Seoladh	5 Duga Sheoirse An Lárionad Seirbhísí Airgeadais Idirnáisiúnta Baile Átha Cliath 1 D01 X9N7
Baincéirí	AIB plc. 7/12 Sráid an Dáma Baile Átha Cliath 2 D02 KX20 Banc na hÉireann 6 Sráid Uí Chonaill Íochtarach Baile Átha Cliath 1 D01 X324
Aturnaetha	Mason Hayes & Curran Teach an Bhruaigh Theas Sráid na Bearú Baile Átha Cliath 4 D04 TR29 Fieldfisher 45 Bóthar Mespil Baile Átha Cliath 4 D04 W2F1
Iniúcháirí	An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste 3A Sráid an Mhéara Uachtarach Baile Átha Cliath 1 D01 PF72

Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí

Rialachas

Bunaíodh Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta faoin Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013 ("an tAcht"). Tá feidhmeanna an Rialálaí leagtha amach in alt 9 den Acht. Beidh an Rialálaí, faoi réir an Achta, neamhspleách i gcomhlíonadh a fheidhmeanna. Tá an Rialálaí freagrach as dea-rialachas a chinntiú agus comhlíonann sí an cúram sin trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan síos agus trí chinntí straitéiseacha a dhéanamh ar gach saincheist thábhachtach ghnó. Tá an Rialálaí cuntasach don Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Is ar an Rialálaí agus ar an bhfoireann ardbhainistíochta atá an fhreagracht as Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta a bhainistiú, a rialú agus a threorú ar bhonn laethúil. Ní mór don fhoireann ardbhainistíochta an mórtreo straitéiseach atá socraithe ag an Rialálaí a leanúint. Ní mór don Rialálaí a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag an bhfoireann ardbhainistíochta ar na príomhghníomhaíochtaí agus na príomhchinntí a bhaineann leis an eintiteas agus ar aon rioscaí suntasacha ar dóigh dóibh teacht chun cinn.

Freagrachtaí an Rialálaí

Tá an obair a dhéanann an Rialálaí agus na freagrachtaí atá air leagtha amach san Acht. Ceanglaítear le halt 22 den Acht ar an Rialálaí na cuntais go léir is cuí agus is gnách ar an airgead a fhaigheann sí agus a chaitheann sé a choimeád i cibé foirm a cheadóidh an tAire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe lena n-iniúchadh ag an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste.

Agus na ráitis airgeadais seo á ullmhú aige, ní mór do Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta:

- ▶ beartais oiriúnacha chuntasaíochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- ▶ breithiúnais agus meastacháin atá réasúnach agus stuama a dhéanamh;
- ▶ na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí talamh slán a dhéanamh de go leanfaidh Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ar aghaidh de bheith ag feidhmiú; agus
- ▶ a lua cé acu a leanadh nó nár leanadh caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme, faoi réir aon imeachtaí ábhartha atá mínithe agus nochta sna ráitis airgeadais.

Tá an Rialálaí freagrach as taifid leordhóthanacha chuntasaíochta a choinneáil, ina gcuirtear a staid airgeadais in iúl le cruinneas réasúnach ag am ar bith agus lena gcuirtear ar a chumas a chinntiú go gcloíonn na ráitis airgeadais le halt 22 den Acht. Tá an Rialálaí freagrach as ráitis airgeadais den sórt sin a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena n-iniúchadh agus as na ráitis airgeadais seo agus tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste a leagan faoi bhráid an Aire, mar aon le tuarascáil an Rialálaí maidir le comhlíonadh a fheidhmeanna.

Is é an Rialálaí atá freagrach as cothabháil na faisnéise corparáidí agus airgeadais atá ar fáil ar shuíomh Gréasáin Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta.

Tá an Rialálaí freagrach as an bplean bliantúil agus an buiséad bliantúil a cheadú.

Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí

Tá an Rialálaí freagrach freisin as a shócmhainní a chosaint agus, dá bhrí sin, as bearta réasúnta a dhéanamh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a aimsiú.

Measann an Rialálaí go dtugtar léargas fírinneach cóir i ráitis airgeadais Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ar fheidhmíocht airgeadais agus staid airgeadais Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ag an 31 Nollaig 2024.

Bhunaigh an Rialálaí dhá choiste, atá mar a leanas:

- An Coiste Airgeadais:** tá an Coiste Airgeadais comhdhéanta den Leas-Rialálaí/den Cheann Iniúchóireachta agus Airgeadais, den Chuntasóir agus den Bhainisteoir Gnóthaí Corparáideacha, agus sainchomhairleoir comhairleach i láthair agus ceart freastail ag an Rialálaí. Is é ról an Choiste Airgeadais comhairle a chur ar an bhfoireann ardbhainistíochta maidir le nithe a bhaineann le hairgeadas na hOifige, le cuntasaíocht, le tuairisceáin airgeadais tríú páirtithe agus leis an bplé le hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha na hOifige. Bhí sé chruinniú ag an gCoiste Airgeadais sa bhliain 2024.
- An Coiste Riosca:** tá an Coiste Riosca comhdhéanta den fhoireann ardbhainistíochta (seisear comhaltaí). Is é ról an Choiste Riosca tacú leis an mBord maidir leis na freagrachtaí atá uirthi i ndáil le riosca agus le rialú. Bhí trí chruinniú ag an gCoiste Riosca sa bhliain 2024.

An Nochtadh a Cheanglaítear leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)

Tá an Rialálaí freagrach as a chinntiú gur chomhlíon Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("an Cód") arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe i mí Lúnasa 2016. Ceanglaítear an nochtadh seo a leanas leis an gCód.

Sochair Chomhiomlána Fostaithe

	2024	2023
	€	€
Sochair ghearrthéarmacha foirne	771,080	753,656
Sochair foirceanta	-	-
Ranníocaíochtaí pinsin ón bhfostóir	153,383	155,480
Ranníocaíocht ón bhfostóir le leas sóisialach	82,423	79,357
	1,006,886	988,493

B'ionann agus naonúr ball foirne (2023: naonúr ball foirne) an líon iomlán ball foirne (CL) a bhí fostaithe ag deireadh na bliana. Tá sé sin ag teacht leis an staid go raibh folúntas amháin ann i soláthar foirne ag deireadh na bliana, rud a raibh aghaidh á tabhairt air.

Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí

Sochair Ghearrthéarmacha Foirne

Is le bunphá a bhaineann na sochair ghearrthéarmacha fostaithe uile.

	2024	2023
	€	€
Bunphá	<u>771,080</u>	<u>753,656</u>

Sochair Foirceanta

Níor tháinig aon sochair foirceanta chun cinn sa bhliain (2023: €Nialas).

Miondealú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Déantar sochair ghearrthéarmacha fostaithe ar fiú níos mó ná €60,000 iad a chatagóiriú sna bandaí seo a leanas:

Raon na Sochar Gearrthéarmach Fostaithe Iomlán (gan costais phinsin an fhostóra a áireamh)

Ó		Go	Líon Fostaithe	
€		€	2024	2023
60,000	-	69,999	1	1
70,000	-	79,999	-	-
80,000	-	89,999	-	-
90,000	-	99,999	-	3
100,000	-	109,999	3	-
110,000	-	119,999	-	1
120,000	-	129,999	1	-
130,000	-	139,999	1	1

An Príomhphearsanra Bainistíochta

Tá príomhphearsanra bainistíochta Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta comhdhéanta den Rialálaí agus de chúigear bainisteoirí sinsearacha.

	2024	2023
	€	€
Tuarastail	615,183	597,939
Ranníocaíochtaí pinsin ón bhfostóir	130,303	130,493
	<u>745,486</u>	<u>728,432</u>

Tá na príomhphearsana bainistíochta ina gcomhaltaí de scéim pinsin Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta agus ní théann a dteidlíochtaí ina leith sin thar théarmaí na scéime eiseamláirí pinsean seirbhíse poiblí.

Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí

Tuarastal agus Sochair an Rialálaí

Ba mar seo a leanas a bhí pacáiste luach saothair an Rialálaí don tréimhse airgeadais:

	2024	2023
	€	€
Bunphá	138,052	132,035
Ranníocaíochtaí pinsin ón bhfostóir	41,587	39,572
	179,639	171,607

Tá an Rialálaí ina chomhalta de scéim pinsin Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta agus ní théann a teidlíochtaí ina leith sin thar théarmaí na scéime eiseamláirí pinsean seirbhíse poiblí.

Costais Chomhairleachta

	2024	2023
	€	€
Seirbhísí dlí	55,726	74,932
Seirbhísí comhairleacha cánach agus airgeadais	6,273	6,273
Taighde	36,691	815
Comhairleacht Crannchuir	-	1,600
TF agus comhairleacht eile	74,264	7,063
	172,954	90,683

Cuirtear na costais thuas ar áireamh mar chuid de na táillí gairmiúla sna ráitis airgeadais, arb ionann iad agus €256,217 (2023: €211,762). Is i ndáil le táillí dlí atá na méideanna uile atá nochtá mar sheirbhísí dlí.

Taisteal agus Cothú

	2024	2023
	€	€
Intíre	282	-
Idirnáisiúnta	1070	-
	1,352	-

Íocadh €814 (2023: Nialas) den mhéid thuas i ndáil leis an Rialálaí.

Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí

Caiteachas Fáilteachais

Íocadh €454 i ndáil le fáilteachas foirne (2023: €578).

Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Chomhlíon Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe i mí Lúnasa 2016, gan na heisceachtaí seo a leanas a áireamh:

- ▶ Is mar shealbhóir oifige aonair atá struchtúr Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta. Baineadh comhlíonadh na gcodanna sin den Chód lena bpléitear le Boird, le struchtúir Bhoird agus le Cathaoirligh amach tríd an gCód Cleachtais chun Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta a Rialú a leasú chun sealbhóir oifige aonair a aithint.
- ▶ Comhlíonadh ceanglais an Chomhaontaithe Formhaoirseachta agus an Chomhaontaithe Soláthair Feidhmíochta trí Chomhaontú Dearbhaithe Rialachais Chorporáidigh d'Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta a chomhaontú leis an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Carol Boate

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Raon Freagrachta

Aithním an fhreagracht as a chinntiú go ndéantar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú i ndáil le hOifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta. Agus an fhreagracht sin á comhlíonadh, tugtar aird ar cheanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a choinneáil ar leibhéal inghlactha, seachas deireadh a chur leis. Dá bhrí sin, ní fhéadann an córas ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú iomlán a chur ar fáil go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaraítear idirbhearta agus go dtaifeadtar iad go cuí agus go gcoisctear earráidí ábhartha agus mírialtachtaí nó go mbraitear iad ar bhealach tráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, atá ag teacht leis an treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe, i bhfeidhm in Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 agus suas go dtí an dáta a ceadaiódh na ráitis airgeadais.

Cumas le Riosca a Láimhseáil

Tá Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta bunaithe faoin Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, mar shealbhóir oifige aonair. Faoi reacht, tá an Oifig comhdhéanta gan aon Bhord.

Chuir Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta feidhm iniúchóireachta inmheánaí ar bun a bhfuil sách acmhainní aici agus a sheolann clár oibre a chomhaontaítear liom.

Chuir Oifig an Rialálaí beartas bainistíochta riosca le chéile, rud ina leagtar amach an fonn riosca atá air, na próisis bhainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus na ról atá ag baill foirne agus na freagrachtaí atá orthu ó thaobh riosca de. Eisíodh an beartas chuig gach ball foirne, a bhfuiltear ag súil leis go n-oibreoidh siad de réir bheartais bhainistíochta riosca Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta, go gcuirfidh siad an lucht bainistíochta ar an eolas faoi rioscaí agus laigí rialaithe atá ag teacht chun cinn agus go nglacfaidh siad freagracht as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

An Creat Riosca agus Rialaithe

Chuir Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta córas bainistíochta riosca chun feidhme, rud lena sainaithnítear agus lena dtuairiscítear na príomhrioscaí atá ann agus na gníomhartha bainistíochta atá á ndéanamh chun dul i ngleic leis na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir é, chun na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm ina leagtar amach na príomhrioscaí atá roimh Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta. Rinneadh na rioscaí sin a shainaithint, a mheas agus a ghrádú bunaithe ar a shuntasáí atá siad. Déanann an Rialálaí an clár a athbhreithniú agus a thabhairt cothrom le dáta trí huair sa bhliain. Úsáidtear an toradh ar an obair sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh agus chun a chinntiú go gcoinnítear rioscaí ar leibhéal inghlactha.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Mionsonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus na gníomhartha a theastaíonn chun maolú a dhéanamh ar rioscaí agus ar na freagrachtaí a leagtar ar bhaill foirne shonracha as rialuithe a oibriú. Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na gnéithe seo a leanas mar chuid di:

- ▶ taifeadadh nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis gnó,
- ▶ sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta, agus cuntasacht chomhfhreagrach ag gabháil leo,
- ▶ tá córas buiséadaithe cuí i bhfeidhm, rud lena ngabhann buiséad bliantúil a choinnítear faoi athbhreithniú ag an lucht ardbhainistíochta,
- ▶ tá córais i bhfeidhm a bhfuil mar aidhm leo slándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a chinntiú, agus
- ▶ tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Faireachán agus Athbhreithniú Leanúnach

Cuireadh nósanna imeachta foirmiúla ar bun le haghaidh faireachán a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl go tráthúil dóibh sin atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta. Deimhním go bhfuil na córais faireacháin leanúnaigh seo a leanas i bhfeidhm:

- ▶ sainithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun faireachán a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú,
- ▶ bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal mar ar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais, agus
- ▶ déanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla feidhmíochta agus airgeadais ina gcuirtear an fheidhmíocht iarbhir i gcomparáid leis an mbuiséad nó leis an bhfeidhmíocht thuartha.

Soláthar

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta chun a chinntiú go gcomhlíontar na rialacha agus na treoirlínte reatha maidir le soláthar. Le linn na bliana 2024, fuair Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta seirbhísí foirgníochta i méid €84,905 (féach Nóta 7) ón tógálaí ar an láithreán gan próiseas iomaíoch a reáchtáil. Glacadh an cur chuige sin chun aistriú cost-éifeachtúil agus éifeachtúil an tsuímh oifige a bhainistiú sna himthosca ar leith. Mar a cheanglaítear, tuairiscíodh an ní don Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus don Roinn.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta chun faireachán a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Obair na n-íniúcháirí inmheánacha agus seachtracha agus na mbainisteoirí sinsearacha laistigh d'Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil, déanann siad eolas d'fhairéachán agus athbhreithniú Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh.

Deimhním go ndearnadh athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh i ndáil leis an mbliain 2024 agus gur cuireadh i gcrích é faoin 31 Márta 2025.

Saincheisteanna Rialaithe Inmheánaigh

Níor sainaithníodh sa rialú inmheánach i dtaca leis an mbliain 2024 aon laigí is gá a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Carol Boate

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Rinne mé iniúchadh ar ráitis airgeadais Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024, mar a cheanglaítear faoi fhorálacha alt 22 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013. Cuimsíonn na ráitis airgeadais

- an ráiteas faoi ioncam agus caiteachas agus cúlchistí coinnithe ioncaim
- an ráiteas faoi ioncam cuimsitheach
- an ráiteas faoin staid airgeadais
- an ráiteas faoi shreafaí airgid, agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar na beartais shuntasacha chuntasáíochta.

I mo thuairim, tugtar sna ráitis airgeadais léargas fíorcheart ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ag an 31 Nollaig 2024 agus ar a ioncam agus a chaiteachas don bhliain 2024 de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102 – *An Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann*.

Bonn na tuairime

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht arna bhfógairt ag Eagraíocht Idirnáisiúnta na nUasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos déanta san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin. Táim neamhspleách ar Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta agus chomhlíon mé na freagrachtaí eiteiciúla eile atá orm de réir na gcaighdeán.

Creidim gur leor agus cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé chun bonn a thabhairt do mo thuairim.

Tuarascáil ar fhaisnéis seachas na ráitis airgeadais agus ar ábhair eile

Chuir Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta faisnéis áirithe eile i láthair i dteannta na ráiteas airgeadais. Cuimsíonn an fhaisnéis sin an tuarascáil bhliantúil, an ráiteas faoi rialú inmheánach agus an ráiteas rialachais agus an ráiteas faoi fhreagrachtaí. Tá cur síos déanta san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar na freagrachtaí atá orm tuairisciú ar fhaisnéis den sórt sin agus ar ábhair áirithe eile ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Irena Grzebieniak

Irena Grzebieniak
Le haghaidh agus thar ceann an
Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

5 Meitheamh 2025

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil

Freagrachtaí Rialálaí an Chranncuir Náisiúnta (an Rialálaí)

Mar atá mionsonraithe sa ráiteas rialachais agus sa ráiteas faoi fhreagrachtaí, tá an Rialálaí freagrach as na nithe seo

- ráitis airgeadais bhliantúla a ullmhú san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 22 den Acht um Chranncuir Náisiúnta, 2013
- a chinntiú go dtugtar léargas fíorcheart sna ráitis airgeadais de réir FRS 102
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú
- a mheasúnú cé acu is cuí nó nach cuí bonn gnóthais leantaigh na cuntasáíochta a úsáid, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a mheasann an Rialálaí a bheith riachtanach chun ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaóis nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 22 den Acht um Chranncuir Náisiúnta, 2013, ráitis airgeadais Rialálaí an Chranncuir Náisiúnta a iniúchadh agus tuairisc a thabhairt do Thithe an Oireachtais orthu.

Tá sé mar chuspóir agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaóis nó earráid mar chúis leis. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe. Mar sin féin, ní deimhniú é gur i ngach cás ina bhfuil sé ann a bhraithfear míráiteas ábhartha le linn iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht. Is féidir le míráitis teacht as calaóis nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha más rud é, ina n-aonar nó sa chomhiomlán, go bhféadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas airgeadais sin.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus coinnim sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaim sainaitheint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha a bheith sna ráitis airgeadais, bíodh calaóis nó earráid mar chúis leis; ceapaim nósanna imeachta iniúcháireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bonn a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaíse ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaóis.
- Gnóthaím tuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta a cheapadh atá cuí sna himthosca, seachas chun tuairim a chur in iúl ar a éifeachtaí atá na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim meastóireacht ar a chuí atá na beartaí chuntasaíochta a úsáideadh agus ar a réasúnaí atá na meastacháin chuntasaíochta agus an nochtadh gaolmhar.

- Déanaim cinneadh ar a chuí atá sé bonn gnóthais leantaigh na cuntasáíochta a úsáid agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas, déanaim cinneadh ar cé acu is ann nó nach ann d'éiginnteacht ábhartha a bhaineann le heachtraí nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar an gcumas atá ag Rialálaí an Chranncuir Náisiúnta leanúint de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach. Má chinnim gurb ann d'éiginnteacht ábhartha, ceanglaítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh gaolmhar sna ráitis airgeadais nó, i gcás nach leor an nochtadh sin, ceanglaítear orm mo thuairim a athrú. Tá mo chinntí bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. Mar sin féin, d'fhéadfadh eachtraí nó dálaí amach anseo a chur faoi deara go scoirfeadh Rialálaí an Chranncuir Náisiúnta de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach.
- Déanaim meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus ar cé acu a chuirtear nó nach gcuirtear na hidirbhearta agus na heachtraí bunúsacha i láthair ar bhealach cóir sna ráitis airgeadais.

Déanaim cumarsáid le Rialálaí an Chranncuir Náisiúnta maidir le raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus le fionnachtana suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha i rialú inmheánach a shainaitheirim le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Tuairiscím trí eisceacht i gcás, i mo thuairimse,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun mé a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar na ráitis airgeadais, nó
- nach bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Faisnéis seachas na ráitis airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile atá curtha i láthair sna ráitis sin, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I ndáil le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht an fhaisnéis eile atá curtha i láthair a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu atá nó nach bhfuil an fhaisnéis eile neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó cé acu is cosúil nó nach cosúil ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha uirthi. Más rud é, bunaithe ar an obair a rinne mé, go gcinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha ar an bhfaisnéis eile sin, ceanglaítear orm an fóras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na tosca speisialta a ghabhann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistiú agus lena n-oibriú. Tuairiscím i gcás go sainaitheirim ábhair ábhartha a bhaineann leis an dóigh ar seoladh gnó poiblí.

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Tuairiscím i gcás go sainaitheirim aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh idirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2024

	Nótaí	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 €	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 €
Ioncam	3	1,779,800	1,673,700
Costais riaracháin	5	(1,687,724)	(1,504,564)
Barrachas oibriúcháin		92,076	169,136
Ús infhaighte	4	10,527	1,026
Barrachas don bhliain		102,603	170,162
Tuilleamh coinnithe i dtús na bliana		3,178,176	3,008,014
Tuilleamh coinnithe ag deireadh na bliana		3,280,779	3,178,176

Tá nótaí 1 go 14 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo.

.....
Carol Boate
Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach

don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2024

	Nótaí	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 €	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 €
Barrachas don bhliain		102,603	170,162
Caillteanais / (gnóthachain) ó thaithí ar oibleagáidí sochair scoir	11(b)	109,000	15,000
Athruithe ar thoimhdí is bunús le luach reatha na n-oibleagáidí sochar scoir	11(b)	(231,000)	36,000
Iomlán (na gcaillteanas) / na ngnóthachan achtúireach sa bhliain		(122,000)	51,000
Coigeartú ar chistiú iarchurtha sochar scoir		122,000	(51,000)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		102,603	170,162

Tá nótaí 1 go 14 mar chuid de na ráitis airgeadais seo.

Carol Boate
Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Ráiteas faoin Staid Airgeadais

amhail an 31 Nollaig 2024

	Nótaí	2024 €	2023 €
Sócmhainní neamhreatha			
Réadmhaoín, gléasra agus trealamh	7	100,864	15,733
Sócmhainní reatha			
Féichiúnaithe	9	207,017	154,208
Airgead agus coibhéisí airgid		3,149,388	3,166,855
		3,356,405	3,321,063
Creidiúnaithe (méideanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin)			
Creidiúnaithe agus fabhruithe	10	(176,490)	(158,620)
Glansócmhainní reatha		3,179,915	3,162,443
Sochair scoir			
Oibleagáidí sochair scoir	11(b)	(3,006,000)	(2,903,000)
Sócmhainn cistiúcháin iarchurtha sochair scoir	11(c)	3,006,000	2,903,000
Glansócmhainní		<u>3,280,779</u>	<u>3,178,176</u>
Ionadaithe ag			
Tuilleamh coinnithe carntha	12	<u>3,280,779</u>	<u>3,178,176</u>

Tá nótaí 1 go 14 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo.

.....
Carol Boate
Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Ráiteas faoi Shreafaí Airgid

don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2024

	Nótaí	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 €	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 €
Glansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Barrachas oibriúcháin don bhliain		92,076	169,136
Dímheas	7	11,731	20,028
(Méadú) ar fhéichiúnaithe	9	(49,128)	(20,406)
Méadú/(laghdú) ar chreidiúnaithe	10	17,870	(38,927)
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		72,549	129,831
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí chun réadmhaoin, gléasra agus trealamh a cheannach	7	(96,862)	(11,902)
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoiniúcháin			
Ús a fuarthas		6,846	1,026
(Laghdú) / méadú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim		(17,467)	118,955
Airgead agus coibhéisí airgid i dtús na bliana airgeadais		3,166,855	3,047,900
Airgead agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana airgeadais		3,149,388	3,166,855

Tá nótaí 1 go 14 mar chuid de na ráitis airgeadais seo.

.....
Carol Boate
Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

1 | Beartais Chuntasaíochta

Tá na beartais shuntasacha chuntasaíochta ar ghlac Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta iad leagtha amach thíos. Cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad le linn na bliana agus le linn na tréimhse roimhe.

(a) Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 (“FRS 102”) arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais, rud arb é an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann é.

Tháinig Caighdeáin Chuntasaíochta an Rialtais Láir (CGASanna) chun bheith infheidhme an 1 Eanáir 2024 agus comhlíonadh iad i gcás gurbh infheidhme maidir le hOifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta a mhéid a choinnítear comhlíonadh FRS 102 ar bun. Is mar a leanas atá liosta de na Caighdeáin a tháinig in éifeacht an 1 Eanáir 2024:

- ▶ CGAS 17: Réadmhaoín, Gléasra agus Trealamh
- ▶ CGAS 21: Bearnú Sócmhainní nach nGineann Airgead
- ▶ CGAS 26: Sócmhainní nach nGineann Airgead
- ▶ CGAS 31: Sócmhainní Doláimhsithe
- ▶ CGAS 32: Socruithe Lamháltais Seirbhíse
- ▶ CGAS 12: Fardal
- ▶ CGAS 13: Léasanna
- ▶ CGAS 19: Soláthairtí, Dlíteanaí Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha
- ▶ CGAS 39A: Sochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

(b) Bonn an Ullmhúcháin

Ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhonn fabhruithe de réir na bprionsabal cuntasaíochta a bhfuil glacadh leo agus faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil.

(c) Ioncam Tobhaigh

Is ionann ioncam tobhaigh agus an méid is infhaighte faoin gceadúnas ag an Rialálaí ó oibritheoir an Chrannchuir Náisiúnta maidir leis an mbliain.

(d) Aithint Caiteachais

Aithnítear caiteachas sna ráitis airgeadais ar bhonn fabhruithe, de réir mar a thabhaítear é.

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

1 | Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

(e) Léasanna Oibriúcháin

Aithnítear caiteachas cíosa faoi léasanna oibriúcháin sa Ráiteas faoi loncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe loncaim thar shaolré an léasa. Aithnítear caiteachas de réir méid cothrom thar thréimhse an léasa, seachas i gcás go mbeidh méaduithe cíosa ann atá bainteach leis an ráta boilscithe ionchais, ar sa chás sin a aithnítear na méaduithe sin nuair a thabhaítear iad. Aithnítear aon dreasachtaí léasa thar shaolré an léasa.

(f) Réadmhaoin, gléasra agus trealamh

Luaitear réadmhaoin, gléasra agus trealamh de réir costais lúide dímheas carntha. Ríomhtar dímheas, a ghearrtar ar an Ráiteas faoi loncam agus Caiteachas, d'fhonn costas na sócmhainní a dhíscríobh i rith a saoil mheasta úsáidigh faoi mhodh na líne díri, ar ráta bliantúil $6\frac{2}{3}\%$ le haghaidh feabhsuithe léasachta, ar ráta bliantúil $33\frac{1}{3}\%$ le haghaidh trealamh ríomhairí agus ar ráta bliantúil 20% le haghaidh na sócmhainní eile go léir ón dáta éadála.

(g) Airgeadraí Eachtracha

Cuirtear na ráitis airgeadais i láthair in Euro (€).

Aistrítear idirbhearta atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha go euro i rith na bliana agus cuirtear iad ar áireamh sa Ráiteas faoi loncam agus Caiteachas don bhliain.

Aistrítear sócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha go euro de réir na rátaí malairte atá i bhfeidhm ar dháta an chláir comhardaithe agus cuirtear na gnóthachain agus na caillteanais a thagann chun cinn ar áireamh sa Ráiteas faoi loncam agus Caiteachas don bhliain.

(h) Sochair fostaithe

Sochair ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar speansas sa bhliain agus cuirtear sochair atá fabhraithe ag deireadh na bliana ar áireamh san fhigiúr Creidiúnaithe agus fabhrúithe sa Ráiteas faoin Staid Airgeadais.

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

Sochair scoir

Foráiltear leis an Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, go bhféadfaidh an Rialálaí, le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe, coinníollacha seirbhíse na foirne a chinneadh.

San am i láthair, tá an Rialálaí ag bunú socruithe pinsin i leith gach fostaí i gcomhar leis an Roinn agus tá sé ag déanamh na n-asbhaintí riachtanacha ó thuarastail. Aistrítear iad chuig an Státhchiste gach mí i riaráiste, mar atá comhaontaithe leis an Roinn.

Tá an Rialálaí ag déanamh soláthar do ranníocaíochtaí fostóra a dhéanamh ar ráta 30% do chomhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í (ranníocaíocht neamhphearsanta pinsin), ar ráta 25% do chomhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í (ranníocaíocht phearsanta pinsin) agus ar ráta is ionann agus trí huaire ranníocaíochtaí fostaithe do chomhaltaí den Scéim Aonair.

Cistítear sochair phinsin ón Státhchiste Lárnach. Déantar soláthar do dhliteanas pinsin na gcomhaltaí uile Scéime i dteannta sócmhainn meaitseála a aithint le haghaidh chistiú an dliteanais ó fhoinsí Státhchiste.

(i) Breithiúnais agus mheastacháin chriticiúla chuntasaíochta

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, ceanglaítear ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a théann i bhfeidhm ar na méideanna a thuairiscítear le haghaidh sócmhainní agus dliteanas amhail ar dháta an ráitis faoin staid airgeadais agus ar na méideanna a thuairiscítear le haghaidh ioncaim agus speansas le linn na bliana. Fágann cineál an mheastacháin, áfach, go bhféadfadh torthaí iarbhir bheith difriúil leis na meastacháin sin. Is iad na breithiúnais seo a leanas na breithiúnais a raibh an éifeacht is suntasaí acu ar na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais.

Dímheas agus Luachanna Iarmharacha

Rinne an Rialálaí athbhreithniú ar shaol úsáideach agus luachanna iarmharacha bainteacha gach aicme sócmhainne seasta agus tháinig sé ar an gconclúid gur cuí atá an saol úsáideach agus na luachanna iarmharacha.

Sochair scoir

Aithnítear dliteanas phinsin sna ráitis airgeadais, agus baintear úsáid i luacháil achtúireach ar na dliteanas sin, a ndéanann achtúire cáilithe í, as toimhdí airgeadais sonracha mar atá leagtha amach i nóta 11.

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

2 | Bunú oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta

Bunaíodh Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta faoi alt 7 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013. Tá an oifig lonnaithe ag 5 Duga Sheoirse, an Lárionad Seirbhísí Airgeadais Idirnáisiúnta, Baile Átha Cliath 1. Tugtar Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ar shealbhóir na hOifige. Tá sonraí faoi oibríochtaí an Rialálaí agus faoina phríomhghníomhaíochtaí tugtha i dTuarascáil an Rialálaí i gCuid 1.

3 | Ioncam

Foráiltear le halt 24 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, go n-íocfaidh oibritheoir an Chrannchuir Náisiúnta tobhach bliantúil leis an Rialálaí. Is ionann méid an tobhaigh, mar atá sonraithe sa cheadúnas leis an oibritheoir, agus €1,500,000 in aghaidh na bliana. Tá an méid sin faoi réir innéacsú leis an Treoir Praghsanna do Thomhaltóirí. Don bhliain 2024, chuir an t-oibritheoir i bhfeidhm an mheán-Treoir Praghsanna do Thomhaltóirí de 6.34% don 12 mhí dar críoch an 31 Nollaig 2023 ar fhoilsigh an Phríomh-Oifig Staidrimh í i mí Eanáir 2024.

	2024	2023
	€	€
Ioncam tobhaigh don bhliain	1,779,800	1,673,700

4 | Ús Infhaighte

B'ionann agus €10,527 sa bhliain 2024 (2023: €1,026) an t-ús a bhí infhaighte ar chistí ar taisce.

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

5 | Costais Riaracháin

	2024	2023
	€	€
Tuarastail agus costais foirne	1,006,886	988,493
Costais saothair sheachfhoinsithe	28,444	7,482
Táillí gairmiúla (Nóta 6)	256,217	211,762
Iniúcháireacht sheachtrach*	18,900	18,900
Iniúcháireacht inmheánach	11,395	18,468
Cíos, muirir sheirbhíse agus cothabháil	204,781	127,516
Glantachán, solas agus teas	5,958	3,446
Árachas	37,120	34,824
Taisteal, cothú agus fáilteachas foirne	1,806	578
Earcaíocht	29,899	-
Costais oiliúna agus táillí ballraíochta	16,635	14,820
Soláthairtí agus trealamh oifige	3,307	2,088
Teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide	36,235	37,057
Foilseacháin	6,954	9,027
Dímheas	11,731	20,028
Costais riaracháin eile	11,456	10,075
	1,687,724	1,504,564

* Áirítear le hiniúcháireacht sheachtrach méid €7,600 (2023: €7,600) as táillí iniúcháireachta i ndáil le Ciste an Chrannchuir Náisiúnta.

6 | Táillí Gairmiúla

	2024	2023
	€	€
Seirbhísí dlí	55,726	74,932
Seirbhísí comhairleacha cánach agus airgeadais	6,273	6,273
Caidreamh poiblí/margaíocht	70,982	90,235
Pinsin agus acmhainní daonna	6,930	6,152
Comhairleacht Crannchuir	-	1,600
Taighde	36,691	815
TF agus seirbhísí eile	79,615	31,755
	256,217	211,762

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

7 | Réadmhaoin, gléasra agus trealamh

	Feabhsúcháin Léasachta	Trealamh Ríomhaire	Feisteas, Trosacán agus Trealamh Oifige	Iomlán
	€	€	€	€
Costas				
Ag an 31 Nollaig 2023	-	36,869	12,159	49,028
Breiseanna le linn na bliana	84,905	152	11,805	96,862
Diúscairtí le linn na bliana	-	(831)	(891)	(1,722)
Ag an 31 Nollaig 2024	84,905	36,190	23,073	144,168
Dímheas				
Ag an 31 Nollaig 2023	-	25,223	8,072	33,295
Muirear don bhliain	3,775	5,611	2,345	11,731
Dímheas ar dhiúscairtí	-	(831)	(891)	(1,722)
Ag an 31 Nollaig 2024	3,775	30,003	9,526	43,304
Glanluach Leabhar				
Ag an 31 Nollaig 2024	81,130	6,187	13,547	100,864
Ag an 31 Nollaig 2023	-	11,646	4,087	15,733

Ar áireamh i ndiúscairtí atá sócmhainní seasta lán-dímheasta nach raibh in úsáid a thuilleadh, a raibh luach nialais acu agus a caitheadh i dtraipisí agus a díscríobhadh sa bhliain. Tá feabhsuithe léasachta is ionann agus €84,905 agus a caipitlíodh sa bhliain á ndímheas thar thréimhse 15 bliana, arb í an tréimhse atá fágtha faoin léas go dtí mí Eanáir 2039 í.

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

8 | Léas Oibriúcháin

Tá ceangaltais ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta i ndáil le léas oibriúcháin ar chóiríocht oifige ag 5 Duga Sheoirse, an Lárionad Seirbhísí Airgeadais Náisiúnta. Tá an léas sin le coinneáil ar feadh tréimhse 15 bliana, a thosaigh i mí Eanáir 2024 agus a thiocfaidh in éag i mí Eanáir 2039. Tá clásal scoir ar áireamh sa léas faoi rogha an Rialálaí ag deireadh an deichiú bliain.

Ceangaltais Léasa

Ag an 31 Nollaig 2024, bhí na híocaíochtaí léasa íosta sa todhchaí ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta i ndáil leis an gcuid neamh-inchealaithe den léas le haghaidh gach ceann de na tréimhsí seo a leanas:

	2024	2023
	€	€
Iníochta tráth nach déanaí ná bliain amháin	124,087	-
Iníochta laistigh de thréimhse idir dhá bhliain agus cúig bliana	527,369	-
Iníochta tráth is déanaí ná cúig bliana	620,434	-
	<u>1,271,890</u>	<u>-</u>

9 | Féichiúnaithe

	2024	2023
	€	€
Ioncam fabhraithe	120,384	101,017
Réamhíocaíochtaí	86,008	53,191
An Scéim um Rothaíocht chun na hOibre	625	-
	<u>207,017</u>	<u>154,208</u>

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

10 | Creidiúnaithe (méideanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin)

	2024	2023
	€	€
Creidiúnaithe trádála agus fabhruithe	130,965	107,592
Ranníocaíochtaí pinsin (Nóta 11)	13,436	14,496
ÍMAT/ÁSPC	22,489	22,675
Ranníocaíocht bhreise aoisliúntais	2,072	2,313
Dliteanas PSWT	5,953	10,699
Dliteanas CBL	1,575	845
	176,490	158,620

11 | Soláthar pinsin

Cuireadh dréachtscéim pinsin sochair shainithe d'Oifig an Rialálaí, bunaithe ar Scéim Eiseamláireach na Seirbhíse Poiblí, faoi bhráid na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe an 24 Samhain 2015 agus tá sí ag fanacht lena ceadú.

Maidir leis an ráta ranníocaíochtaí sa bhliain, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ón bhfostóir atá cothrom le 30% den phá inphinsin do chomhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í (ranníocaíocht neamhphearsanta pinsin), le 25% den phá inphinsin do chomhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í (ranníocaíocht phearsanta pinsin) agus le trí huaire ranníocaíochtaí na bhfostaithe do chomhaltaí faoin Acht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012 (i.e., comhaltaí den Scéim Aonair), comhaontaítear iad leis an Roinn agus aistrítear iad chuig an Státchiste, mí amháin i riaráiste. Ag an 31 Nollaig 2024, is ionann agus €13,436 méid na ranníocaíochtaí atá le haistriú chuig an Státchiste.

Comhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í

Maidir le comhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í, glacann an Státchiste Lárnach leis an dliteanas i leith sochair scoir is iníoctha le comhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í. Maidir leis na ranníocaíochtaí uile ó fhostóirí agus ó fhostaithe atá bunaithe ar chéatadán de thuarastail na gcomhaltaí den scéim, aistrítear iad chuig an Státchiste Lárnach mar atá comhaontaithe leis an Roinn. Aithnítear dliteanas pinsin na gcomhaltaí de Scéim nach í an Scéim Aonair í agus an tsócmhainn meaitseála ar an Ráiteas faoin Staid Airgeadais ag an 31 Nollaig 2024.

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

11 | Soláthar pinsin (ar lean)

Comhaltaí den Scéim Aonair

Maidir le comhaltaí den Scéim Aonair, forordaíodh Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta mar údarás iomchuí chun críche na Scéime Aonair sa bhliain 2019. Déantar ranníocaíochtaí ó fhostaithe agus ranníocaíochtaí ón bhfostóir a aistriú ar bhonn míosúil chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe de réir an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

Toimhdí Achtúireacha

Maidir leis an dliteanas ar gach comhalta den Scéim mar a dhéantar soláthar dó sna ráitis airgeadais, tá sé bunaithe ar luacháil achtúireach a rinne achtúire cáilithe trí úsáid a bhaint as na toimhdí airgeadais thíos chun críche FRS 102.

	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024	An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023
Ráta lascaine	3.60%	3.50%
Ráta méadaithe i dtuarastail	3.60%	3.85%
Ráta méadaithe ar phinsin – an Scéim Aonair	2.10%	2.35%
Ráta méadaithe ar phinsin – scéim nach í an Scéim Aonair í	3.10%	3.35%
Boilsciú	2.10%	2.35%

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

11 | Soláthar pinsin (ar lean)

(a) Costais Sochair Scoir

Anailís ar na costais sochair scoir a muirearaíodh ar an Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim.

Costais Sochair Scoir	Scéim nach í an Scéim	An Scéim	2023	2023
	Aonair í	Aonair		
	€	€	€	€
Ranníocaíochtaí Iomlána ón bhFostóir	85,700	67,683	153,383	155,480
Costais Seirbhíse Reatha*	93,000	55,000	148,000	143,000
Costais Úis	83,000	21,000	104,000	101,000
Coigeartuithe ar Chistiú larchurtha Pinsin ón Stáitchiste	(176,000)	(76,000)	(252,000)	(244,000)
An t-iomlán a muirearaíodh ar an Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe Ioncaim	85,700	67,683	153,383	155,480

* Cuireadh ranníocaíochtaí ó fhostaithe ar áireamh agus costais seirbhíse reatha á ríomh.

Ní mór do chomhlachtaí seirbhíse poiblí atá “á gcistiú go hiomlán nó go príomha as foinsí seachas go díreach nó go neamhdhíreach as an bPríomh-Chiste” ranníocaíochtaí ón bhfostóir a íoc. Mar chomhlacht poiblí féinmhaoinitheach, is ionann an méid €153,383 agus dliteanas Oifig an Rialálaí i leith ranníocaíochtaí ón bhfostóir i ndáil le gach comhalta den Scéim. Íoctar na méideanna sin leis an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe gach mí i riaráiste.

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

11 | Soláthar pinsin (ar lean)

(b) Gluaiseacht i nglanoibleagáidí sochar scoir na scéime sa bhliain airgeadais

	Scéim nach í an Scéim Aonair í €	An Scéim Aonair €	2024 €	2023 €
Glandliteanas Pinsin ag an 1 Eanáir	2,337,000	566,000	2,903,000	2,575,000
Costais Seirbhíse Reatha	93,000	55,000	148,000	143,000
Ranníocaíochtaí Fostaithe	11,000	22,000	33,000	33,000
Pinsin a íocadh sa bhliain	(60,000)	-	(60,000)	-
Costais Úis	83,000	21,000	104,000	101,000
Caillteanais/(gnóthachain) ó thaithí ar dhliteanais scéime	103,000	6,000	109,000	15,000
Athruithe i dtoimhdí	(191,000)	(40,000)	(231,000)	36,000
Glandliteanas Pinsin ag an 31 Nollaig	2,376,000	630,000	3,006,000	2,903,000

(c) Cistiú iarchurtha le haghaidh sochair scoir

Aithníonn Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta na méideanna seo mar shócmhainn atá comhfhreagrach don dliteanas iarchurtha neamhchistithe le haghaidh sochair scoir, bunaithe ar an tacar toimhdí atá tuairiscithe thuas agus ar roinnt eachtraí san am atá thart. Áirítear leis na heachtraí sin an bonn reachtúil don scéim sochair scoir a bhunú, Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta a fhorordú mar údarás iomchuí chun críocha na Scéime Aonair agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair i ndáil le pinsin seirbhíse poiblí a chistiú, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó fhostaithe agus an próiseas meastachán bliantúil.

(d) Oibleagáidí sochair shainithe

	Scéim nach í an Scéim Aonair í €	An Scéim Aonair €	2024 €	2023 €
Oibleagáidí sochair shainithe	2,376,000	630,000	3,006,000	2,903,000

Nótaí

(mar chuid de na ráitis airgeadais)
don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

12 | Tuilleamh Coinnithe Carntha

	2024
	€
I dtús na bliana	3,178,176
Barrachas don bhliain	102,603
Tuilleamh coinnithe ag deireadh na bliana	<u>3,280,779</u>

13 | Ceangaltais Chaipitil

Ní raibh aon cheangaltais maidir le caiteachas caipitil ann ag an 31 Nollaig 2024.

14 | Ceadú na Ráiteas Airgeadais

Cheadaigh Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta na ráitis airgeadais an 3 Meitheamh 2025.

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Tuarascáil agus Ráitis Airgeadais

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí	67
Ráiteas faoi Rialú Inmheánach	68
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	71
Ráitis Airgeadais	73

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Ráiteas Rialachais agus Ráiteas faoi Fhreagrachtaí

Rialachas

Tá Ciste an Chrannchuir Náisiúnta bunaithe faoi alt 8 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 1986, agus leanann sé de bheith ann de réir alt 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013. Is é atá sa Chiste ná cuntas bainc singil a choinnítear le Banc Ceannais na hÉireann. Níl aon fhostaithe ná stiúrthóirí ag an gCiste.

Freagrachtaí an Rialálaí

Is leagtha amach san Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, atá freagrachtaí an Rialálaí i ndáil leis an gCiste. Faoi alt 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, déanann an Rialálaí an Ciste a bhainistiú agus a rialú. De bhreis air sin, ceanglaítear ar an Rialálaí cuntais an Chiste a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste gach bliain lena n-iniúchadh agus ní mór cóip d'achomre na gcuntas iniúchta agus cóip de thuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste orthu sin a leagan os comhair an dá Theach den Oireachtas.

Carol Boate

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúntay

3 Meitheamh 2025

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Raon Freagrachta

Aithním an fhreagracht as a chinntiú go ndéantar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú i ndáil le Ciste an Chrannchuir Náisiúnta. Agus an fhreagracht sin á comhlíonadh, tugtar aird ar cheanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016), mar a bhaineann sé le hOifig an Rialálaí agus le Ciste an Chrannchuir Náisiúnta.

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a choinneáil ar leibhéal inghlactha, seachas deireadh a chur leis. Dá bhrí sin, ní fhéadann an córas ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú iomlán a chur ar fáil go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaraítear idirbhearta agus go dtaifeadtar iad go cuí agus go gcoisctear earráidí ábhartha agus mírialtachtaí nó go mbraitear iad ar bhealach tráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, atá ag teacht leis an treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe, i bhfeidhm do Chiste an Chrannchuir Náisiúnta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 agus suas go dtí an dáta a ceadaíodh na ráitis airgeadais.

Cumas le Riosca a Láimhseáil

Tá Ciste an Chrannchuir Náisiúnta bunaithe faoi alt 8 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 1986, agus déanann an Rialálaí é a bhainistiú agus a rialú.

Chuir Oifig an Rialálaí feidhm iniúchóireachta inmheánaí ar bun a bhfuil sách acmhainní aici agus a sheolann clár oibre a chomhaontaítear liom, i ndáil le Ciste an Chrannchuir Náisiúnta.

Chuir Oifig an Rialálaí beartas bainistíochta riosca le chéile, rud ina leagtar amach an fonn riosca atá air, na próisis bhainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus na róil atá ag baill foirne agus na freagrachtaí atá orthu ó thaobh riosca de. Eisíodh an beartas chuig gach ball foirne, a bhfuiltear ag súil leis go n-oibreoidh siad de réir bheartais bhainistíochta riosca Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta, go gcuirfidh siad an lucht bainistíochta ar an eolas faoi rioscaí agus laigí rialaithe atá ag teacht chun cinn agus go nglacfaidh siad freagracht as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

An Creat Riosca agus Rialaithe

Chuir Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta córas bainistíochta riosca chun feidhme i ndáil le Ciste an Chrannchuir Náisiúnta, rud lena saináithnítear agus lena dtuairiscítear na príomhrioscaí atá ann agus na gníomhartha bainistíochta atá á ndéanamh chun dul i ngleic leis na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir é, chun na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm ina leagtar amach na príomhrioscaí atá roimh Chiste an Chrannchuir Náisiúnta. Rinneadh na rioscaí sin a shainaithint, a mheas agus a ghrádú bunaithe ar a shuntasáil atá siad. Déantar an clár a athbhreithniú agus a thabhairt cothrom le dáta trí huair sa bhliain. Úsáidtear an toradh ar an obair sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh agus chun a chinntiú go gcoinnítear rioscaí ar leibhéal inghlactha.

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Mionsonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus na gníomhartha a theastaíonn chun maolú a dhéanamh ar rioscaí agus ar na freagrachtaí a leagtar ar bhaill foirne shonracha as rialuithe a oibriú. Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na gnéithe seo a leanas mar chuid di:

- ▶ taifeadadh nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis gnó,
- ▶ sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta, agus cuntasacht chomhfhreagrach ag gabháil leo,
- ▶ tá córais i bhfeidhm a bhfuil mar aidhm leo slándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a chinntiú, agus
- ▶ tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Faireachán agus Athbhreithniú Leanúnach

Cuireadh nósanna imeachta foirmiúla ar bun in Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta le haghaidh faireachán a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl go tráthúil dóibh sin atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh. Deimhním go bhfuil na córais faireacháin leanúnaigh seo a leanas i bhfeidhm:

- ▶ struchtúr eagrúcháin a bhfuil nósanna imeachta soiléire aige maidir le hoibriú agus le tuairisciú;
- ▶ teorainneacha údarúcháin, leithscaradh dualgas agus údarais tharmiligthe chun idirbhearta Chiste an Chrannchuir Náisiúnta a cheadú agus a phróiseáil;
- ▶ córas chun taifeadadh agus réiteach na n-idirbheart uile a éascú agus chun rian iomlán iniúchta a chur ar fáil maidir leis na hidirbhearta a phróiseáiltear;
- ▶ próisis chun rioscaí gnó a shainaithint agus a mheas trí na nithe seo a leanas a dhéanamh:
 - ▶ cineál, méid agus impleachtaí airgeadais na rioscaí atá roimh Chiste an Chrannchuir Náisiúnta a shainaithint, lena n-áirítear an méid agus na catagóirí a mheasaim a bheith inghlactha
 - ▶ measúnú a dhéanamh ar an dóchúlacht go dtarlóidh na rioscaí sainaitheanta
 - ▶ measúnú a dhéanamh ar chumas na hOifige na rioscaí a tharlaíonn a bhainistiú agus a mhaolú;
- ▶ faireachán agus réiteach a dhéanamh gach seachtain ar na méideanna arna bpróiseáil i gCiste an Chrannchuir Náisiúnta;
- ▶ sraith polasaithe agus nósanna imeachta i dtaca le rialuithe oibriúcháin agus airgeadais;
- ▶ nósanna imeachta maidir le faireachán a dhéanamh ar éifeachtacht na gcóras rialaithe inmheánaigh, lena n-áirítear obair na Feidhme Iniúcháireachta Inmheánaí agus athbhreithnithe lucht bainistíochta.

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Soláthar

Mar gheall ar chineál Chiste an Chrannchuir Náisiúnta, ní thagann aon nithe soláthair chun cinn.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta chun faireachán a dhéanamh ar éifeachtacht nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe Chiste an Chrannchuir Náisiúnta. Obair na n-íniúcháirí inmheánacha agus seachtracha agus na mbainisteoirí sinsearacha laistigh d'Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil, déanann siad eolas d'fháireachán agus athbhreithniú Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh.

Deimhním go ndearnadh athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh i ndáil leis an mbliain 2024 agus gur cuireadh i gcrích é faoin 31 Márta 2025.

Saincheisteanna Rialaithe Inmheánaigh

Níor sainaithníodh sa rialú inmheánach i dtaca leis an mbliain 2024 aon laigí is gá a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Carol Boate

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Rinne mé iniúchadh ar ráitis airgeadais Chiste an Chrannchuir Náisiúnta arna n-ullmhú ag Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 faoi alt 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013. Cuimsíonn na ráitis airgeadais an cuntas ar fháltais agus ar íocaíochtaí, an cuntas cúlchiste agus nótaí gaolmhara.

I mo thuairim, cuirtear i láthair go cuí sna ráitis airgeadais

- na híocaíochtaí isteach i gCiste an Chrannchuir Náisiúnta agus na híocaíochtaí amach as don bhliain 2024, agus
- iarmhéid an Chiste ag an 31 Nollaig 2024.

Bonn na tuairime

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht arna bhfógairt ag Eagraíocht Idirnáisiúnta na nUasfhoras Iniúcháireachta. Tá cur síos déanta san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin. Táim neamhspleách ar Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta agus chomhlíon mé na freagrachtaí eiticíúla eile atá orm de réir na gcaighdeán.

Creidim gur leor agus cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé chun bonn a thabhairt do mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas faoi rialú inmheánach agus ar ábhair eile

Chuir an Rialálaí ráiteas faoi rialú inmheánach i láthair i dteannta na ráiteas airgeadais. Tá cur síos déanta san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar na freagrachtaí atá orm tuairisciú ar an bhfaisnéis sa ráiteas agus ar ábhair áirithe eile ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

5 Meitheamh 2025

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil

Freagrachtaí Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta (an Rialálaí)

Leagtar amach sa ráiteas rialachais agus sa ráiteas faoi fhreagrachtaí na freagrachtaí atá ar an Rialálaí i ndáil leis na ráitis airgeadais. Is iad sin

- ráitis airgeadais bhliantúla a ullmhú mar a cheanglaítear le halt 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013
- a chinntiú go gcuirtear i láthair go cuí sna ráitis airgeadais gnóthaí Chiste an Chrannchuir Náisiúnta ag deireadh na bliana agus idirbhearta an Chiste sa bhliain
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a mheasann an Rialálaí a bheith riachtanach chun ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 44 d'Acht 2013 ráitis airgeadais Chiste an Chrannchuir Náisiúnta a iniúchadh agus tuairisc a thabhairt do Thithe an Oireachtais orthu.

Tá sé mar chuspóir agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-íomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe. Mar sin féin, ní deimhniú é gur i ngach cás ina bhfuil sé ann a bhraithfear míráiteas ábhartha le linn iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht. Is féidir le míráitis teacht as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha más rud é, ina n-aonar nó sa chomhiomlán, go bhféadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas airgeadais sin.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaim sainaitheint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha a bheith sna ráitis airgeadais, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis; ceapaim nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bonn a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.

- Gnóthaím tuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá cuí sna himthosca, seachas chun tuairim a chur in iúl ar a éifeachtaí atá na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim meastóireacht ar a chuif atá na beartais chuntasaíochta a úsáideadh agus ar a réasúnaí atá na meastacháin chuntasaíochta agus an nochtadh gaolmhar.

Déanaim cumarsáid leis an Rialálaí maidir le raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus le fionnachtana suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha i rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Tuairiscím trí eisceacht i gcás, i mo thuairimse,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun mé a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar na ráitis airgeadais, nó
- nach bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar na ráitis airgeadais an ráiteas faoi rialú inmheánach atá curtha i láthair sna ráitis sin, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I ndáil le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht an ráiteas faoi rialú inmheánach atá curtha i láthair a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu atá nó nach bhfuil an fhaisnéis sa ráiteas sin neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó cé acu is cosúil nó nach cosúil ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha uirthi. Más rud é, bunaithe ar an obair a rinne mé, go gcinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha ar an bhfaisnéis sin, ceanglaítear orm an fóras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na tosca speisialta a ghabhann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistiú agus lena n-oibriú. Tuairiscím i gcás go sainaithním ábhair ábhartha a bhaineann leis an dóigh ar seoladh gnó poiblí.

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Tuairiscím i gcás go sainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh idirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Cuntas ar Fháлтаis agus ar Íocaíochtaí don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

		2024		2023	
	Note	€'000	€'000	€'000	€'000
Méideanna a fuarthas ón oibritheoir	4		564,038		537,365
lúide:					
Méideanna a íocadh leis an oibritheoir i leith:	5				
Duaiseanna		232,827		210,338	
Teidlíocht an Oibritheora		82,396	315,223	84,309	294,647
			248,815		242,718
lúide:					
Méideanna a íocadh leis an Rialálaí i leith Thobhach an Rialálaí	8		1,764		1,662
			247,051		241,056
Ús ar Infheistíochtaí a Fuarthas	6		1,375		910
			248,426		241,966
Méid a aistríodh chuig an bPríomh-Chiste	7		(238,341)		(241,006)
Méadú in Infheistíocht			10,085		960

An Cuntas Cúlchiste

		2024	2023
		€'000	€'000
Iarmhéid ar taisce an 1 Eanáir		20,780	19,820
Méadú in Infheistíocht		10,085	960
Iarmhéid ar taisce an 31 Nollaig	6	30,865	20,780
lúide:			
Dliteanas i leith Thobhach an Rialálaí	8	(117)	(101)
Dliteanas i leith Duaiseanna agus Theidlíocht an Oibritheora	9	(8,251)	-
Dliteanas do Chuntas an Chiste Duaiseanna	10	-	(4,442)
An t-iarmhéid ar fáil lena dháileadh tríd an bPríomh-Chiste	7	22,497	16,237

Tá nótaí 1 go 12 mar chuid de na Cuntais seo

Carol Boate
Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
3 Meitheamh 2025

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Nótaí leis na Cuntais

1 | An Crannchur Náisiúnta

Leanann an Crannchur Náisiúnta, a bunaíodh i 1986, ar aghaidh de réir an Achta um Chrannchur Náisiúnta, 2013 ("an tAcht"). An 30 Samhain 2014, thosaigh Premier Lotteries Ireland Limited ("PLI"), cuideachta chláraithe in Éirinn, mar oibritheoir faoi cheadúnas ("an Cheadúnas") 20 bliain ar dheonaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe é an 27 Feabhra 2014.

2 | Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Leanann Ciste an Chrannchuir Náisiúnta ("an Ciste"), a bunaíodh faoin Acht um Chrannchur Náisiúnta, 1986, de bheith ann de bhua alt 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013. Faoi alt 7 den Acht, cheap an tAire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta agus, de réir alt 44 den Acht, déanann an Rialálaí an Ciste a bhainistiú agus a rialú.

Faigheann an Ciste fáiltais de chuid an Chrannchuir Náisiúnta ón oibritheoir agus íoctar méideanna uaidh i leith duaiseanna, thobhach bliantúil an Rialálaí agus theidlíochtaí na n-oibritheoirí faoin gceadúnas. Aistríonn an Rialálaí cistí, ag eatraimh a gcinneann an tAire iad, chuig an Státchiste (tar éis soláthar cuí a dhéanamh do dhliteanais ionchasacha nó theagmhasacha) lena gcur i bhfeidhm chun na gcríoch a leagtar amach san Acht. Ríomhtar na méideanna atá dlite do Phríomh-Chiste an Státchiste le haghaidh Dea-Chúiseanna a bheith cothrom le 65% den Ollioncam Cearrbhachais, mar a leagtar amach san Acht agus sa Cheadúnas. De réir an mhínithe atá i gClásal 1.1.24 den Cheadúnas, is é is Ollioncam Cearrbhachais ann ná na glandíolacháin iomlána lúide duaiseanna.

I gcomhréir le clásal 6.2 den Cheadúnas, is i mBanc Ceannais na hÉireann a fheidhmíonn an Rialálaí cuntas Chiste an Chrannchuir Náisiúnta.

3 | Cuntais an Chiste

Mionsonraítear sna cuntais na méideanna a d'foc an Ciste agus na méideanna a íocadh isteach sa Chiste sa bhliain faoi athbhreithniú mar aon le hanailís ar an iarmhéid atá ann ag deireadh na bliana. Faoi alt 44 den Acht um Chrannchur Náisiúnta, 2013, ní mór cuntais an Chiste a bheith iniúchta ag an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus ní mór cóip d'achóimre na gcuntas iniúchta agus cóip de thuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste orthu sin a bheith leagtha ag an Rialálaí os comhair an dá Theach den Oireachtas.

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Nótaí leis na Cuntais

4 | Méideanna a Fuarthas ón Oibritheoir

Mar a cheanglaítear leis an Acht, cuimsíonn na méideanna a fuarthas ón oibritheoir fáltas ó dhíolachán ticéad lúide luach saothair na miondíoltóirí agus duaiseanna beaga ar íoc miondíoltóirí iad. B'ionann na méideanna a fuarthas ón oibritheoir agus €564 mhilliún sa bhliain 2024 (2023: €537 milliún). Áirítear leis sin fáltas €2,391,811 i ndáil leis an mbliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 dá dtagraítear i Nóta 10 thíos.

Feidhm de Dhíolacháin táirgí Crannchuir Náisiúnta sa bhliain agus d'asbhaintí le haghaidh luach saothair miondíoltóirí agus le haghaidh duaiseanna arna n-íoc ag miondíoltóirí is ea na méideanna a fhaightear ón oibritheoir. Feidhm de na méideanna a ghintear le haghaidh Dea-Chúiseanna sa bhliain is ea na méideanna a aistrítear chuig an Státchiste.

I sliocht ó ráitis airgeadais iniúchta Premier Lotteries Ireland DAC, an t-oibritheoir, arna n-iniúchadh ag Deloitte don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 agus a ullmhaíodh ar bhonn fabhrúithe, tugtar forbhreathnú ar na méideanna a thug an t-oibritheoir i gcuntas sa bhliain.

Sliocht ó Ráitis Airgeadais Iniúchta Premier Lotteries Ireland DAC don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024	2024 €'m	2023 €'m
Olldíolacháin ticéad	855.7	829.4
Duaiseanna	(487.6)	(478.8)
Dea-Chúiseanna	(239.3)	(227.9)

Is é an méid Dea-Chúiseanna €239.3 milliún (2023: €227.9 milliún) atá ar áireamh i ráitis airgeadais iniúchta an oibritheoir an méid atá inchurtha i leith Dea-Chúiseanna ar bhonn fabhrúithe ar Dhíolacháin a tháinig chun cinn sa bhliain 2024. Is é an méid €238.3 milliún (2023: €241.0 milliún) atá ar áireamh mar 'Méid a aistríodh chuig an bPríomh-Chiste' sa Chuntas seo na haistriithe iarbhír ó Chiste an Chrannchuir Náisiúnta chuig an bPríomh-Chiste sa bhliain go dtí an 31 Nollaig 2024 (féach Nóta 7).

Bunaithe ar an sliocht thuas ó ráitis airgeadais iniúchta an oibritheora, díorthaítear na céatadáin seo a leanas:

	2024	2023
Mar chéatadán d'olldíolacháin ticéad	%	%
Olldíolacháin ticéad	100%	100%
Duaiseanna*	57.0%	57.7%
Dea-Chúiseanna	28.0%	27.5%

* De réir alt 40(2) d'Acht an Chrannchuir Náisiúnta, 2013, is é a bheidh i luach iomlán na nduaiseanna a dháilfear sa Chrannchuir Náisiúnta in aon bhliain airgeadais de chuid an oibritheora méid is comhionann le, nó nach lú ná, 50 faoin gcéad den airgead go léir a fuair an t-oibritheoir an bhliain sin i leith ticéid Chrannchuir Náisiúnta a díoladh an bhliain sin nó cibé céatadán eile is mó ná sin a bheidh sonraithe sa cheadúnas.

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Nótaí leis na Cuntais

5 | Méideanna a Íocadh leis an Oibritheoir

B'ionann na méideanna a íocadh ón gCiste leis an oibritheoir agus €315 mhilliún san iomlán sa bhliain 2024 (2023: €295 mhilliún). Bhain €233 mhilliún le híocaíochtaí duaise (2023: €210 mhilliún) agus bhain €82 mhilliún le teidlíocht an oibritheora (2023: €84 mhilliún). Áirítear leis na híocaíochtaí as duaiseanna €233 mhilliún sa bhliain 2024 an íocaíocht €6,833,747 dá dtagraítear i Nóta 10 thíos i ndáil leis an mbliain dar críoch an 31 Nollaig 2023.

Íoctar méideanna duaise le Cuntas an Chiste Duaiseanna a gcoimeádann an t-oibritheoir é. Ceanglaítear ar bhuaiteoirí duaiseanna a nduaiseanna a éileamh laistigh den tréimhse riachtanach atá luaite i rialacha an chluiche iomchuí. Is gnách gurb ionann an tréimhse sin agus 90 lá. Mura n-éilíonn buaiteoirí a nduais laistigh den tréimhse riachtanach, tagann an duais chun bheith ina Duais Neamhéilithe Éagtha. Ba é €15.1 milliún (2023: €19.6 milliún) méid na nDuaiseanna Neamhéilithe Éagtha a tháinig chun cinn sa bhliain 2024. De réir cheanglais shonracha Chlásal 6.9.2 den Cheadúnas chun an Crannchur Náisiúnta a Oibriú, géilltear Duaiseanna Neamhéilithe Éagtha i bhfabhar an oibritheora agus tá siad le húsáid ag an oibritheoir laistigh de 365 lá ón dáta ar ar géilleadh iad chun críche an Crannchur Náisiúnta a chur chun cinn agus chun na críche sin amháin.

I gcás go measfaidh an Rialálaí gur sháraigh an tOibritheoir an tAcht nó an Ceadúnas, tugtar le Clásal 22 den Cheadúnas de chumhacht don Rialálaí airgead a choinneáil siar ó íocaíochtaí atá dlite don Oibritheoir faoin gCeadúnas, i gcás go gcomhlíonfaidh imthosca agus tionchar an tsáraithe tacar sonrach tosca atá leagtha amach sa Chlásal. Chinn an Rialálaí an 26 Meitheamh 2024 €23,000 a choinneáil siar ó íocaíochtaí a bhí dlite don Oibritheoir. Tháinig an cinneadh chun an méid sin a choinneáil siar sna sála ar an gcinneadh uathí sa bhliain 2023 go ndearna an tOibritheoir sárú ar an gCeadúnas i ndáil leis an tsaoráid "Check My Numbers" agus le ráitis a eisíodh chuig rannpháirtithe nach raibh fíor agus nach rabhthas in ann iad a fhíorú go neamhspleách, agus tháinig sé sna sála freisin ar an mbreithniú a rinne sí ar na tosca faoi Chlásal 22.8 den Cheadúnas agus ar na huirill ón Oibritheoir. Coinníodh €23,000 siar ó íocaíochtaí a bhí dlite don Oibritheoir an 5 Iúil 2024 agus aistríodh chuig an Státhchiste é ina dhiaidh sin le haghaidh Dea-Chúiseanna.

6 | Infheistíochtaí an Chiste

Is i gcuntas taisce a choimeádtar i mBanc Ceannais na hÉireann a choinnítear an t-airgead ar fad de chuid an Chiste. Déantar ús a ríomh ar bhonn laethúil agus íoctar é dhá uair sa bhliain. Aithnítear ús de réir mar a íoctar nó a fhaightear é. B'ionann agus €351,000 an méid measta úis a tuilleadh go dtí an 31 Nollaig 2024 ach nach bhfuarthas go fóill ag deireadh na bliana.

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Nótaí leis na Cuntais

7 | Méideanna a aistríodh chuig an bPríomh-Chiste

Leithdháiltear cistí ar Dhea-Chúiseanna de bhun Chlásal 6.6 den Cheadúnas agus is ionann iad agus 65% den Ollioncam Cearrbhachais arna ríomh ar bhonn bliantúil, de réir Sceideal 2 a ghabhann leis an gCeadúnas. Tar éis soláthar a dhéanamh do dhliteanais reatha an Chiste agus d'aon dliteanais ionchasacha nó theagmhasacha, déanann an Rialálaí socruithe maidir le haistriú cistí arna leithroinnt ar Dhea-Chúiseanna ó Chiste an Chrannchuir Náisiúnta chuig an bPríomh-Chiste ag eatraimh a gcinneann an tAire iad. Vótálann an tOireachtas leithroinnt airgead an Phríomh-Chiste ar thairbhíthe trí phróiseas bliantúil na Meastachán. Eisítear airgead le linn na bliana agus coimeádtar cuntas orthu trí na Cuntais Leithreasa.

8 | An Dliteanas i leith Thobhach an Rialálaí

De réir an Achta um Chrannchur Náisiúnta, 2013, foráiltear leis an gCeadúnas go n-íocfaidh an t-oibritheoir tobhach bliantúil leis an Rialálaí chun na speansais ar thabhaigh an Rialálaí iad go cuí a sheasamh. Baintear na méideanna sin as íocaíochtaí leis an oibritheoir agus coimeádtar sa Chiste iad lena n-íoc leis an Rialálaí. Ba é €116,703 an méid a bhí dlite don Rialálaí ag an 31 Nollaig 2024 (2023: €100,896).

9 | Dliteanas i leith Duaiseanna agus Theidlíocht an Oibritheora

Fuair an Ciste €14.089m ón oibritheoir an 31 Nollaig 2024 i ndáil leis an tseachtain dar críoch an 21 Nollaig 2024. Tar éis dheireadh na bliana, d'aistrigh an Ciste €8.251m (€6.241m i ndáil le duaiseanna agus €2.010m i ndáil le teidlíocht an oibritheora) chuig an oibritheoir an 3 Eanáir 2025 i ndáil leis an bhfáltas sin. Aithnítear an méid €8.251m mar dhliteanas sa Chuntas Cúlchiste ag deireadh na bliana.

10 | Dliteanas do Chuntas an Chiste Duaiseanna

Déantar íocaíochtaí gach seachtain ón gCiste le Chuntas an Chiste Duaiseanna i ndáil le duaiseanna, agus iad bunaithe ar na duaiseanna ionchais arna mbuachan mar a chuireann an t-oibritheoir in iúl. Is i leith na nduaiseanna iarbhír a bhuaitear atá dliteanas an Chiste do Chuntas an Chiste Duaiseanna. An 31 Nollaig 2024, ba é €1,760,431 an méid a bhí dlite don Chiste ó Chuntas an Chiste Duaiseanna, dá raibh €616,151 le haistriú chuig an oibritheoir. Tharla an fáltas, agus an íocaíocht ina dhiaidh sin, an 31 Márta 2025 agus an 1 Aibreán 2025 faoi seach. (An 31 Nollaig 2023, bhí méid ab ionann agus €6,833,747 dlite don Chiste ó Chuntas an Chiste Duaiseanna, dá raibh €2,391,811 le haistriú chuig an gCiste ón oibritheoir agus dá raibh €4,441,936 ar an ranníocaíocht ó Dhea-Chúiseanna. Tharla an fáltas, agus an íocaíocht ina dhiaidh sin, an 28 Márta 2024 agus an 3 Aibreán 2024 faoi seach.)

Ciste an Chrannchuir Náisiúnta

Nótaí leis na Cuntais

11 | Táille Iniúchóireachta

Íocann Oifig Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta an táille iniúchóireachta. Is é €7,600 an méid a muirearaíodh i ndáil leis an mbliain 2024 (2023: €7,600).

12 | Ceadú Chuntas Chiste an Chrannchuir Náisiúnta

Cheadaigh an Rialálaí Cuntas Chiste an Chrannchuir Náisiúnta i leith na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2024 an 3 Meitheamh 2025.

Nótaí

Nótaí

Rialálaí an Chrannchuir Náisiúnta
Regulator of the National Lottery

www.rnl.ie